

Ieremia - Comentarii Jean Koechlin

Cartea lui Ieremia ne readuce în timpul celor din urmă regi ai lui Iuda de dinainte de captivitate. Apariția unui profet este întotdeauna indiciul unei stări rele a poporului Israel, dar totodată și dovada harului lui Dumnezeu. Încă înainte de nașterea sa, Domnul îl pusese deoparte pe acest tânăr preot pentru slujba pe care i-o hotărâse (comp. cu Galateni 1.15). Timid, Ieremia începe prin a opune rezistență chemării lui Dumnezeu: „Sunt un copil” (v. 6). «Nu vorbi așa!» îi răspunde Domnul. «Ce contează capacitățile tale, din moment ce tu nu spui și nu faci nimic altceva decât ce îți poruncesc Eu?» Este același gând pe care îl redau și versurile: «Cu cât în viață nu m-avânt făr’ Domnul nicio clipă, Cu-atât, în drumu-mi pe pământ, voi fi purtat pe-aripă. Căci nu arăt mai luminos, decât smerit, de mână. Că eu, cât sunt neputincios, port steagul prin lumină.» Pentru a-l încuraja pe tânărul Său mesager, Dumnezeu îi dă două viziuni remarcabile. Nuiaua de migdal (sau „arboarele care veghează”; «migdal», cuvânt derivând din «vegheator») amintește de toiagul lui Aaron de odinioară care înfrunzise, înflorise și copleșise migdale (Numeri 17.8) și confirmă hotărârea Dumnezeului vegheator și credincios. Ieremia trebuia să se grăbească să-și avertizeze poporul, să-l urgenceze să se pocăiască, pentru că cea de-a doua viziune, a cazanului fierbând, prevestea iminenta amenințare a vrăjmașului din nord. Ce obligație dificilă! Ieremia însă primește putere de sus (v. 18), însoțită de o prețioasă promisiune: „Eu sunt cu tine” (v. 19; vezi și cap. 15.20).

Cele dintâi cuvinte pe care Domnul le pune în gura lui Ieremia au scopul de a recâștiga inima poporului Său uituc. Ce imagine asemănătoare cu cea a propriilor noastre inimi! Este ca și cum Domnul ne-ar întreba cu afecțiune plină de gingășie: «Ți-aduci tu aminte de perioada fericită care a urmat convertirii tale, când clocoteai de zel și de recunoștință? Cu siguranță, atunci tu mergeai prin această lume ca printr-un pustiu, ca printr-un „pământ nesemănat” (v. 2) și Eu eram totul pentru tine. Chiar dacă tu ai uitat acea vreme, Eu totuși am păstrat amintirea ei; Îmi era plăcută flacăra afecțiunilor tale, acea bucurie a „dragostei tale dintâi”» (Apocalipsa 2.4). „Vai”, zice Domnul, „poporul Meu și-a schimbat gloria cu ceea ce este fără folos” (v. 11 și sf. v. 8)! Fii cinstit, cititorule, tu, care poate te-ai îndepărtat de Domnul: ai avut vreun folos din aceasta? Ce nebulie să-L părăsești pe El, „Izvorul apelor vii” (v. 13), pentru a săpa „fântâni crăpate, care nu țin apa” (v. 13)! sau pentru a merge la râurile Egiptului și ale Asiriei (v. 18), simboluri ale lumii...! „Oricine bea din apa aceasta va înseta din nou”; însă cine va bea din apa pe care i-o va da Isus „nicidecum nu va înseta niciodată” (Ioan 4.10,13,14).

Părăsirea dragostei dintâi este întotdeauna punctul de plecare (la început ascuns) al celor mai multe rele. Dumnezeu l-a chemat pe Israel afară din Egipt, ca să-l slujească (Exod 4.23). Acest popor însă îi declară cu impertinență: „Nu voi sluji” (v. 20; comp. în Neemia 3.5 cu exemplul mai-marilor din Tecoia). Ce dureros că acesta este tristul răspuns (chiar dacă nu îndrăznesc să-l formuleze cu glas tare) al celor mai mulți creștini în fața Celui care i-a salvat! Putem să le afirmăm că se înșală singuri, pentru că este imposibil să nu slujești niciunui stăpân! Refuzul de a asculta de Domnul devine pe neașteptate sclavie în fața idoloilor (v. 28). Mergând și mai departe cu răzvrătirea împotriva Domnului, acest popor rebel l-a întors intenționat spatele (v. 27) și, cu o nerecunoștință de nedescris, l-a uitat pe Cel care-i făcuse numai bine (v. 32). Sărman popor! Dumnezeu a vrut să-i deschidă ochii, invitându-l să se întoarcă și să-și privească urmele sinuoase pe care le-a lăsat în urmă (v. 23; vezi și cap. 14.10). Dragi prieteni creștini, și nouă ne este uneori necesar să punem punct și să ne cumpănim (sau să ne evaluăm) căile: câți pași greșiți, câte ocolișuri, câte fundături, în care ne-am rătăcit, pentru că nu am vrut să urmăm calea dreaptă și atât de clară a voii Domnului...!

Capitolul 3 îl prezintă pe Israel ca pe o soție necredincioasă, uitând de legăturile care o unesc cu Domnul, bărbatul ei. Pe calea fărădelegii, Iuda a mers chiar mai departe decât cele zece seminții ale lui Israel, adăugând la necredincioșia sa și prefăcătoria: trădarea îi este agravată de ipocrizie. Deși, din punct de vedere istoric, ne aflăm aici sub domnia evlaviosului Iosia, inima poporului tot nu și-a urmat într-un mod real împăratul în trezirea pentru care acesta dăduse semnalul (vezi v. 10 și 2 Cronici 34.33). Iuda s-a prefăcut că se întoarce la Domnul și astfel prefăcătoria lui este înaintea lui Dumnezeu cu mult mai rea decât îndepărtarea propriu-zisă de El. Cât de emoționante sunt aceste chemări: „Întoarce-te, întoarce-te la Mine”; „Întoarceți-vă, fii răzvrățiți”; „Eu sunt îndurător”; „vă voi vindeca...” (v. 12,14,22; 4.1)! Și câte secole se interpun, prin micile puncte de suspensie din v. 22, între chemarea lui Dumnezeu („Întoarceți-vă”) și răspunsul poporului („Iată-ne”), din moment ce acest răspuns al lui Israel este așteptat de Dumnezeu și astăzi...! „V-am logodit cu un singur bărbat, ca să vă înfățișez ca pe o fecioară curată lui Hristos”, avea să le scrie Pavel corintenilor (2 Corinteni 11.2). O asemenea relație cu Domnul implică inimi neîmpărțite. Mult mai privilegiată decât Israel, Biserica, Mireasa lui Hristos, obiect al unei iubiri atât de mari, cu cât mai responsabilă este ea în a proteja afecțiunile Sale...!

În ciuda frumoaselor mărturisiri de credință, trebuia multă osteneală pentru a găsi în Ierusalim un om „care să facă judecată, care să caute adevărul” (v. 1; vezi și Ezechiel 22.30). Dumnezeul îndurării ar fi fost gata să ierte cetatea vinovată, pentru un singur om (v. 1; comp. cu Geneza 18.23...). Din nefericire, această credincioșie plăcută lui Dumnezeu nu putea fi găsită nici printre oamenii de rând, nici printre cei mari, care erau mai învățați și deci mai responsabili (comp. cu Psalmul 62.9). Finalul capitolului, ca de altfel întreaga istorie a lui Ieremia, confirmă aceasta în mod trist. „Iată, ei sunt sărmani, sunt fără minte...” (v. 4). Oare nu același lucru se poate spune și astăzi despre mulțimile care merg inconștiente spre pierzare? În zadar și-a pedepsit Domnul poporul: „Ei nu simt durere, ... au refuzat să primească disciplinarea, ... au refuzat să se întoarcă” (v. 3; Țefania 3.2). Ce poate face un medic când pacientul său, pretinzând că nu suferă de nimic, refuză să-și ia medicamentele? Să nu ne sustragem niciodată de la această corecție necesară, ci să ne păstrăm o conștiință cât mai sensibilă la ceea ce vrea Domnul să ne vorbească pe această cale. Dacă nu, „ce veți face la sfârșit?”, întreabă profetul (v. 31).

Treptat-treptat, profetul schimbă tonul, nemaipunând de acum accentul pe dragostea divină, ci pe mânie. Domnul este pregătit să-și „viziteze” poporul în judecată (v. 6,15; Isaia 10.3). Pentru aceasta Se va folosi de un vrăjmaș venind din nord (v. 22), după cum prevestea cazanul „fierbând” din cap. 1, gata să-și reverse conținutul înspăimântător și să inunde țara lui Israel. Un nou apel al harului se interpune însă între aceste pedepse. Să-l ascultăm; el se adresează fiecăruia în parte: „Stați pe căi și vedeți și întrebați de cărările cele vechi, care este calea cea bună; și umblați pe ea și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre” (v. 16; cap. 7.23). Aceste cărări vechi, ale credincioșiei și ale despărțirii de lume, nu sunt nicidecum cele mai ușoare; ele se străbat adesea de unul singur. Sunt însă căi sigure, căi de odinioară, marcate și verificate de înaintașii noștri, căi ale puterii, «pe care este belșug de fericire, pe care totul este pace, în ciuda locului arid». Să refuzăm deci drumurile largi și atât de plăcute care ni se deschid și să căutăm cu atenție această „cale bună”, aceste „cărări ale dreptății” (Psalmul 23.3) și ale adevărului, în «ghidul» nostru care este Cuvântul lui Dumnezeu! Și să mergem pe ele!

Domnul îl trimite pe Ieremia la poarta templului, pentru a rosti acolo o cuvântare aspră; aceasta deoarece, în ciuda stării sale de răzvrătire, poporul de la Ierusalim, în timp ce continua să practice un cult doar de formă, se fălea în mod zgomotos că are „Templul Domnului”. Câtă inconsecvență! Oare ceea ce dădea valoare templului nu era Însuși Cel care locuia în el? (Matei 23.21). Ei însă tocmai pe Acela Îl renegau prin faptele lor rele, a căror listă îngrozitoare ne-o prezintă v. 9. Călcău în picioare aproape toată legea lui Dumnezeu și, fără să se teamă de Domnul, continuau să se înfățișeze înaintea Lui în Casa Lui (v. 10). Făcuseră din aceasta o peșteră de tâlhari (v. 11, citat de Domnul), pângărind-o prin urâciunile lor (v. 10). Și astăzi, așa-zisa creștinătate (cea mărturisitoare) oferă aceeași imagine cu două fețe: respect pentru formele religioase exterioare și totodată o tragică absență a vieții lăuntrice (Apocalipsa 3.1). Fiecare dintre noi, dacă nu veghem, ne expunem aceluiași pericol, de a ne mulțumi cu forme de evlavie, în timp ce îi tăgăduim puterea, ... care este dragostea pentru Domnul (2 Timotei 3.5). Dumnezeu dorește realitate în viețile noastre, iar a face caz de relația cu El fără a fi despărțiți de rău înseamnă a-L insulta. Domnul a vorbit mult timp, iar poporul a refuzat să asculte. Acum este rândul Lui să refuze să asculte, chiar dacă este vorba de însăși rugăciunea profetului (v. 16).

Capitolul 5.3 ne-a arătat că Israel nu simțise cătuși de puțin loviturile cu care Domnul fusese nevoit să-l lovească. Aici îi vedem pe cei responsabili legând ei înșiși „cu ușurătate” rănilor (v. 11) și pretinzând pacea pe care Dumnezeu lor nu le-o «putea» da (6.14). Cu toate acestea, „balsamul din Galaad” (harul) se afla la dispoziția lor, la fel și Medicul credincios, Cel care știa cum să-l aplice (v. 22; comp. cu Matei 9.12). Este în aceasta o lecție pentru cel credincios, anume că Dumnezeu disciplinează. Dacă acceptăm din mână Domnului încercările care ne sunt necesare, de asemenea să-L lăsăm pe El Însuși să vindece rănilor pe care le-a permis (Iov 5.18). Să nu încercăm să le vindecăm superficial, prin propriile noastre resurse. În v. 12, profetul adaugă: „Nicidecum nu s-au rușinat”: este caracteristica unei conștiințe împietrite (Țefania 3.5 sf.)! Acest sărman popor era caracterizat printr-o indiferență totală față de răul pe care îl comiseseră. Pentru că și noi ne aflăm tot într-o vreme când „secerișul a trecut” și „vara s-a sfârșit”, la acest început de septembrie, subliniem într-un mod cu totul deosebit v. 20. Există o vreme potrivită pentru a fi mântuiți și aceasta este: astăzi! În curând, Domnul va strânge spicele coapte, la marele Său seceriș al sufletelor. Atunci vara se va fi sfârșit. Ce trezire grozavă pentru aceia care vor fi nevoiți să spună: „Noi nu suntem salvați”!

La fel ca în timpul lui Ieremia, și astăzi poporul lui Dumnezeu are numeroși răniți de moarte (v. 1). Dacă-i cunoaștem, să-i aducem în rugăciune înaintea Doctorului suprem, a Celui care are putere să-i vindece (cap. 8.22). Capitolul care ne stă în față exprimă durerea de negrăit a profetului. Severitatea cuvântărilor ținute către popor nu-l pot împiedica să fie profund afectat de soarta acestuia. El suferă, cu siguranță, gândindu-se la starea lui Israel și la pedeapsa care-l amenința, dar, mai presus de toate, din cauza necinstirii aruncate asupra Numelui Domnului. Cu cât Îl vom iubi mai mult pe Domnul, cu atât mai profund ne vom întrista văzând nerecunoștința și indiferența cu care dragostea Lui este atât de des întâmpinată. Să medităm la importanța v. 23 și 24 (citate în 1 Corinteni 1.31). Este în natura fiecăruia să se mândrească cu capacitățile sale și să se laude cu ceea ce are. Sportivul își va pune în valoare agilitatea, mușchii și suplețea; elevul bun, succesele școlare; automobilistul, mașina sa mai puternică decât cea a vecinului. Singurul lucru însă cu care Dumnezeu ne permite să ne lăudăm este cunoașterea Lui (Psalmul 20.7; 2 Corinteni 10.17). Apreciem noi la adevărata valoare relația noastră cu Domnul Isus? Sau uneori chiar ne este rușine de ea?

În timp ce ne stă la dispoziție un vechi și un bun drum, cu privire la care este bine să ne informăm (cap. 6.16), să nu uităm că există și un altul de care trebuie să ne păzim să apucăm pe el: este cel al națiunilor sau, altfel spus, al lumii (v. 2). De fapt, fiecare contact cu lumea tinde să ne imprime felul ei de a trăi și de a gândi. Bineînțeles, nu ne putem sustrage de la aceste contacte, iar unii dintre noi sunt chiar foarte expuși acestora, din cauza ocupației lor, dar în niciun caz nu trebuie să fim curioși să cunoaștem sau să arătăm interes față de „cele din lume” (1 Ioan 2.15). Exemplul Dinei din Geneza 34.1 constituie un avertisment serios. Să ne ferim de anumite tovărășii, de anumite cărți pregătite să ne instruiască cu privire la acest drum periculos! Să nu ignorăm locul unde îi duce pe cei care-l urmează (Matei 7.13)! Ceea ce îi caracteriza pe cei dintre națiuni în timpul lui Ieremia (ca și pe cei din lume, astăzi) este închinarea la idoli. Dumnezeu declară ceea ce gândește despre acest lucru și le-o rostește acestor națiuni în propria lor limbă (v. 11 este scris în aramaică). Versetul 23 ne aduce aminte de un dublu adevăr, că ziua de mâine nu este a noastră, ca să dispunem de ea (Iacov 4.13), și, de asemenea, că nu suntem capabili să ne dirijăm propriii noștri pași. Ieremia știa aceasta. În ce ne privește, am înțeles noi, fiecare în parte, acest adevăr?

În timpul domniei lui Iosia, preotul Hilchia (despre care unii admit că era tatăl lui Ieremia: vezi cap. 1.1) a găsit cartea Legii în timpul lucrării de restaurare a Templului (2 Cronici 34.14). Această carte cuprindea Deuteronomul, cel care vestea, prin temutul său cap. 28, toate consecințele nerespectării legământului (vezi în special v. 64). Iosia, zguduit de spaimă, înnoiește, în numele poporului, acest legământ – de a-L urma pe Domnul și de a asculta de poruncile Lui (2 Împărați 22.8...; 23.1-3). Capitolul nostru însă ne arată cum acest prea frumos legământ a fost călcat, astfel că pentru popor n-a mai existat niciun remediu (2 Cronici 36.16). Dumnezeu își «astupă» de atunci urechile față de rugăciunile lor și îi cere profetului să nu mai mijlocească pentru popor (v. 14; 7.16). Ieremia este reprezentantului unei rămășițe credincioase persecutate. Totodată, prin el este evocat și Mielul plin de blândețe, țința uneltirilor care urmăreau să-l nimicească împreună „cu rodul lui”, „ca să nu i se mai amintească numele” (v. 19; comp. cu Geneza 37.18; Luca 10.3). Acesta este țelul zadarnic al oamenilor, ca și al lui Satan, cel care-l inspiră, în timp ce gândul neschimbat al lui Dumnezeu este ca Numele frumos al Domnului Isus să fie onorat pentru totdeauna (Filipeni 2.9). Noi răspundem la aceasta ori de câte ori mâncăm din pâine și bem din vin, în amintirea Lui (1 Corinteni 11.25,26).

Capitolul 12 ne pune înaintea o conversație dintre Domnul și Ieremia. De această dată nu este vorba de o rugăciune a profetului în favoarea lui Israel, ci de probleme dureroase pe care el le are pe inimă și pe care le aduce înaintea lui Dumnezeu din amărăciunea sufletului. Oamenii din cetatea Anatot, concetățenii lui, merseseră până acolo încât îl amenințaseră cu moartea, dacă nu avea de gând să tacă (cap. 11.21). Din cap. 12.6 aflăm că până și familia lui se purtase cu viclenie față de el și strigase împotriva lui „în gura mare” (comp. cu Luca 4.24-26). Ieremia avea suficiente motive să-și piardă curajul. Domnul însă înțelege tulburarea slujitorului Său (nu L-a trădat și pe El tot propriul Său popor?) și îi explică acestuia ce este El nevoit să facă: să părăsească templul pângărit și să-l lase pe Israel, moștenirea Lui, să cadă în mâinile vrăjmașilor lor (v. 7). Să ne gândim care trebuie să fi fost sentimentele lui Dumnezeu pe când lua asemenea hotărâri... Pentru a ne ajuta să le apreciem măsura, El vorbește despre poporul Său folosind expresia atât de mișcătoare: „iubita sufletului Meu” (v. 7). Națiunile acționează precum vecinii cei răi: vor suferi consecințele pentru aceasta. Totuși, Dumnezeu avea încă binecuvântări pregătite pentru Israel, ca și pentru aceste națiuni, dacă ele ar fi învățat căile Sale.

Domnul îi dă Ierusalimului un semn: este vorba de acest brâu pe care Ieremia trebuia să-l poarte asupra lui zi de zi, fără să-l spele niciodată, pe care apoi să-l ascundă la peste patru sute de kilometri, lângă Eufrat, și despre care, în final, când să se întoarcă să-l ia, să constate că nu mai era bun de nimic. Domnul îi explică apoi semnificația sa spirituală: brăul este o podoabă care își are locul aproape de inimă; mai mult, el

facea parte din veșmintele preoților (Exod 28.40), iar Ieremia era unul dintre aceștia. Ce mult Se atașase Dumnezeu de acest popor care trebuia să-L preamărească gloria și să-L slujească...! Mândria însă și închinarea la idoli au târât Iuda și Ierusalimul într-o așa stare de întinare și de inutilitate, încât deveniseră parcă un brâu putrezit. Și, asemeni acestuia, ei urmau să fie duși pe malurile Eufratului, în Babilon (sf. v. 19). Ca semn al maximei umilințe, cei puși în pozițiile cele mai înalte, împăratul și împărăteasa, sunt invitați să dea cei dintâi exemplu. Versetul 23 ne amintește că păcatul l-a marcat pe om într-un fel de neșters. Nu ne putem descotorosi de el, tot așa cum un etiopian nu-și poate albi pielea sau cum un leopard nu-și poate înlătura petele. În virtutea sângelui Domnului Hristos însă, Dumnezeu ne poate șterge păcatele și ne poate da o inimă nouă. Este ceea ce se va întâmpla tocmai cu un etiopian, a cărui convertire o găsim descrisă în Fapte 8.

Dumnezeu i-a vorbit lui Israel nu numai prin vocea lui Ieremia, ci și trimițându-i seceta și foametea. Profetul mărturisește fărădelegile poporului său și – în mod trist, el este singurul care o face – îl imploră pe Domnul pentru popor. Din dragoste pentru acesta, nu putea să înceteze să se roage pentru el și, pentru că nu avea niciun argument pe care să-l pună în valoare în favoarea poporului, atunci cere: „Lucrează pentru Numele Tău” (v. 7,20,21; Ezechiel 20.9; Daniel 9.19). Acesta este motivul cel mai înalt pentru a-l cere lui Dumnezeu să intervină. În vremea lui, Iosua s-a folosit de același argument: „Ce vei face pentru Numele Tău mare?” (Iosua 7.9). Pentru noi, totul este îndurare. Ce motive am putea invoca pentru a cere să se pună în lucrare brațul lui Dumnezeu? Numai unul: Numele lui Isus! El Însuși ne-a dezvăluit puterea Sa minunată (Ioan 15.16). Tatăl nu poate să nu răspundă rugăciunilor care îi sunt adresate în acest Nume pe care El îl prețuiește. „Dacă ne mărturisim păcatele (lucru pe care poporul nu voia să-l facă), El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curățească de orice nedreptate” (1 Ioan 1.9). Versetele 13-19 ne vorbesc despre profeți care liniștesc poporul prin minciuni: vor suferi, atât ei înșiși, cât și cei care i-au ascultat, pedeapsa pe care au refuzat să o creadă (v. 15).

Încă o dată Domnul îl previne pe Ieremia că nu poate accepta mijlocirea sa. Nici chiar Moise și Samuel, a căror viață de rugăciune și de iubire pentru Israel ne este cunoscută, nu ar fi putut face nimic în starea actuală a sărmanului popor (vezi Psalmul 99.6). Ieremia este în pragul disperării (v. 10). El îl ia pe Dumnezeu ca martor al credințioșiei lui: „Cuvintele Tale au fost găsite și eu le-am mâncat” (v. 16; comp. cu Psalmul 119.103). Cartea legii fusese, în adevăr, găsită în templu și tânărul preot se delectase cu ea. Copii ai lui Dumnezeu, ce bine ar fi să putem găsi și noi, asemeni lui Ieremia, în fiecare zi, în Biblie, hrana sufletelor noastre și în același timp bucuria inimilor! Pavel îi amintește lui Timotei că „un bun slujitor al lui Hristos Isus” trebuie să fie „hrănit cu cuvintele credinței și ale bune învățături” (1 Timotei 4.6). Domnul îl încurajează pe martorul Său credincios, dar temător, care acum „suferea dispreț” pentru El (v. 15; Psalmul 69.7) și îi promite eliberarea. Îl îndeamnă să separe ce este de preț de ce este fără preț. Un ucenic al Domnului Isus trebuie să aibă o conștiință sensibilă pentru a discerne binele și a-l practica, pentru a judeca răul și a se despărți de el (comp. și cu 1 Petru 3.10-12). Numai într-o astfel de condiție va putea vorbi cum vorbește gura sau profeția lui Dumnezeu (v. 19).

Pentru că avea preț înaintea Domnului, Ieremia a fost invitat să se țină departe de tot ceea ce era fără preț (cap. 15.19), cu alte cuvinte, de acel popor rău. Este cu neputință să te amesteci cu răul și, în același timp, să mărturisești împotriva celor care-l practică. Dumnezeu nu i-a permis acestui tânăr nici măcar să-și întemeieze o familie într-un astfel de loc, tocmai pentru a arăta mai bine că nu putea avea locuință durabilă în Ierusalimul amenințat de judecată. Mai mult – și aceasta ne vorbește tuturor – Ieremia trebuia, ca un adevărat nazireu, să se abțină de la toate ospetele și sărbătorile unui popor condamnat. Aceasta însă nu este o privațiune grea pentru cineva care își găsește bucuria în Cuvântul lui Dumnezeu (cap. 15.16). Cu cât Domnul și Cuvântul Lui vor fi mai mult fericirea noastră, cu atât mai puțin vom dori să gustăm plăcerile înșelătoare pe care lumea ni le poate oferi. Versetele 10-21 menționează pedeapsa Domnului asupra poporului Său, motivul acestei pedepse, precum și promisiunea unei restaurări viitoare (v. 15). Puternica intervenție a Domnului prin „pescari” și „vânători”, pentru a-i aduce înapoi pe fiii lui Israel, va avea ca efect faptul că El va fi recunoscut și de către națiuni (v. 19).

Pentru a-l conștientiza pe om de starea lui de păcătos inveterat (înărădăcinat), Dumnezeu folosește în Cuvântul Său limbaje dintre cele mai diferite: exemplul poporului Israel și al falimentului său moral; legea Sa sfântă, viața perfectă a Domnului Hristos pe pământ (care, prin contrast, scoate în evidență răutatea omului), precum și declarații directe și de necombătut, ca cele pe care le întâlnim aici. Versetul 9 afirmă că inima omului este totalmente perversă și incorigibilă, „nespus de înșelătoare și fără nicio speranță de vindecare”. Ce sentință care trebuie să ni se întipărească pentru totdeauna în minte! Suntem puși în gardă să nu acordăm nici cea mai mică încredere acestei sărmăne inimi, fie că este vorba de a noastră, fie de a altcuiva, pentru a nu mai suferi atât de multe dezamăgiri; și totodată suntem îndemnați să experimentăm v. 7, cu toate urmările fericite care decurg din aceasta: „Binecuvântat este omul care se încrede în Domnul” (comp. v. 8 cu Psalmul 1.3). Adăpându-se din izvorul inepuizabil, un astfel de om nu va suferi nici de căldură, nici de sete: nu le va simți deloc; „înărădăcinat în El” (Coloseni 2.7), nu se teme și nu încetează să aducă rod pentru Dumnezeu. El împlinește, în adevăr, condiția enunțată de Domnul Isus: „Cine rămâne în Mine și Eu în el, acela aduce mult rod; pentru că, fără Mine, nu puteți face nimic” (Ioan 15.5).

Dacă încercăm să ne scriem numele pe pământ (v. 13), vom vedea în curând că acesta ajunge de necitit. Și totuși, câți nu sunt ca acești nebuni care, fără să se gândească la viitor, caută să-și facă un nume pe un pământ care trece! Drag prieten, cartea vieții este locul în care trebuie să fie înscris numele tău. Găsim aici din nou trista declarație din cap. 2.13: „L-au părăsit pe Domnul, Izvorul apelor vii...”. În Ioan 6.66, mai mulți ucenici nu-L mai urmează pe Domnul Isus, Cel care, exact în capitolul următor, urma să Se descopere ca fiind Izvorul de apă vie (Ioan 7.37). Rugăciunea din v. 14 recunoaște că numai Dumnezeu poate schimba inima rea a omului: „Vindecă-mă Tu, ... și voi fi vindecat; salvează-mă Tu, și voi fi salvat”. În cap. 31.18, Efraim va cere, la rândul lui, „Întoarce-mă Tu, și mă voi întoarce”. „Pentru că Tu ești lauda mea”, adaugă profetul, punând în lumină adevărul că, în lucrarea mântuirii noastre, totul vorbește despre gloria lui Dumnezeu. În ultima parte a capitolului, Domnul aduce aminte de dispozițiile Sale în legătură cu sabatul. Legea fusese încălcată în acest punct, ca de altfel și în altele (cap. 7.9). Un secol mai târziu, după întoarcerea din Babilon, credinciosul Neemia va pune la inimă această învățătură din v. 21,22 (Neemia 13.15...). Le va aminti mai-marilor din Iuda că nenorocirile poporului fuseseră consecința necredințioșiei părinților tocmai în această privință.

În casa olarului, Ieremia are parte de o nouă învățătură. Primul vas pe care îl vede lucrat este o imagine a poporului. Asemeni brâului din cap. 13, și acest vas „s-a stricat”: a fost recunoscut ca „nefiind bun de nimic” (v. 4; 13.7). Da, Israelul, ca de altfel întreaga omenire, este reprezentat în felul acesta. Meșterul divin «nu a putut» face nimic cu cel dintâi om, pe care l-a plămădit din lut. „Au ajuns toți împreună nefolositori...” (Romani 3.12,23). Păcatul a ruinat și a corupt întreaga rasă umană. Pe roata olarului însă, lucrul este reluat: este modelat un alt vas, „așa cum s-a părut bine în ochii olarului să facă” (v. 4). Acest vas fără cusur ne poartă gândurile spre Omul al doilea, Cel în care Dumnezeu Și-a găsit plăcerea. Potrivit planurilor lui Dumnezeu, Domnul Hristos a venit să înlocuiască rasa lui Adam cel căzut (cel atât de slab) și, de atunci încoace, nu mai este singur: „Dacă este cineva în Hristos, este o creație nouă” (2 Corinteni 5.17). Prin harul lui Dumnezeu, credinciosul poate deveni, la rândul lui, „un vas spre onoare, sfințit, folositor Stăpânului, pregătit pentru orice lucrare bună” (2 Timotei 2.21;

citiți și Efeseni 2.10). Dialogul din v. 11 și 12 confirmă starea disperată a poporului și justifică respingerea sa ca un vas stricat al olarului.

Domnul l-a invitat pe Ieremia să se ducă din nou în casa olarului, dar de data aceasta nu pentru a-l privi cum lucrează, ci pentru a cumpăra un vas. Apoi, luând cu el pe câțiva bătrâni din Israel, trebuia să ducă acest vas în valea fiilor lui Hinom. Era un loc sinistru această răpă a Hinomului (fr. „gué”, de unde și numele de „gheenă”), numită și Tofet (v. 6): acolo fuseseră aduse jertfe omenesti lui Baal în timpul împăratului Manase (2 Cronici 33.6; Ieremia 7.31). Din acest motiv, regele Iosia (fiul fiului lui Manase) hotărâse să pângărească acel loc (2 Împărați 23.10); iar acum, exact în acel loc al păcatelor lor îngrozitoare, poporul trebuia să audă cuvinte înfricoșătoare și totodată să vadă cum vasul care îi reprezenta pe ei este făcut țândări. Ieremia se întoarce apoi în templu și întărește Cuvântul Domnului în urechile întregului Ierusalim. Să ne gândim ce curaj trebuie să fi avut profetul pentru a condamna în mod public comportamentul poporului și pentru a-l anunța decizia divină de neschimbat cu privire la ei! Se poate ca și noi să ne găsim izolați într-un mediu ostil și să trebuiască să dăm mărturie prin faptele și prin cuvintele noastre: să-l cerem Domnului să ne dea pentru aceasta aceeași îndrăzneală.

Spunând lumii adevărul despre starea ei, aceasta ne expune imediat urii acesteia. Profetul a făcut această experiență dură. Complotul pe care l-am văzut că se urzea împotriva lui în cap. 11.19 și 18.18 își atinge de data aceasta scopul. Ieremia este lovit și torturat prin «îngrijirile» lui Pașhur. Cine era omul acesta? Unul dintre preoții de vază (v. 1) și, în plus, unul dintre acei profeți ai minciunii (v. 6; cap. 14.14) care, spre deosebire de Ieremia, se bucura de întreaga favoare a poporului. La rândul său, acest om trebuie să audă împotriva lui o profeție a adevărului. Ieremia trage încă un semnal de alarmă cu privire la îndemnul din Iacov 5.10. El este o imagine a Domnului Isus: a vestit adevărul singur, urât și lovit din cauza acestuia (și încă de către unul dintre preoți); a devenit obiect al ocărilor și al disprețului; în el, Cuvântul Dumnezeului său a fost „ca un foc aprins” (v. 9). Cu toate acestea, deși a fost împins de dragostea pe care o purta și pentru Domnul și pentru poporul său, Ieremia rămâne departe de Modelul desăvârșit. El dă glas amărăciunii și, precum Iov (Iov 3), își blestemă ziua nașterii. În el nu se întrevide harul față de vrăjmașii săi... Citorurile, permite-mi o întrebare: Ai fost tu în mod real înfrânt de Domnul? A fost El mai tare decât tine? (v. 7; comp. cu Filipeni 3.12).

Profețiile lui Ieremia nu ne sunt consemnate în ordinea în care au fost ele rostite. Cea de față ne poartă în vremea celui din urmă împărat al lui Iuda. Atacat de temutul său vecin, Nebucadnețar, împăratul Zedechia trimite doi soli la profet, pentru a-l ruga să-l consulte pe Domnul: era cel mai bun lucru pe care, de fapt, îl putea face. În realitate însă, el și poporul căutau eliberarea fără ca mai întâi să se pocăiască: trândăveau prin ignorarea acestei condiții, peste care, de altfel, nu se putea trece, din moment ce Dumnezeu nu o dădea pe una fără cealaltă (eliberarea fără pocăință). După toate câte anunțase Ieremia în capitolele precedente, o asemenea cerere era aproape o nerușinare și de aceea Domnul este nevoit să le răspundă cu toată asprimea. Nu numai împăratul Babilonului va lupta împotriva lui Iuda, ci Însuși Domnul: va lovi cu o ciumă mare oamenii și animalele, precum odinioară turmele Egiptului (Exod 9.1-7). Totuși, pe lângă acest drum al morții, încă rămânea pentru acest popor un drum al vieții ... care însă cerea în mod obligatoriu recunoașterea păcatelor și supunerea față de voia lui Dumnezeu. Acest drum este încă deschis: ne-am angajat fiecare dintre noi pe el?

La porunca Domnului, Ieremia este tot așa de gata să meargă la palatul imperial, cum a fost și când a trebuit să se ducă la umila locuință a olarului. Misiunea sa este și de data aceasta dificilă, pentru că este vorba de a-l preveni și de a-l îndemna personal pe însuși împăratul lui Iuda. A da mărturie în fața unui superior este un exercițiu frecvent întâlnit în practica credinciosului tânăr: dacă se va sprijini pe Domnul, va fi întotdeauna întărit și binecuvântat când va face aceasta (citiți și Fapte 26.22). Dumnezeu i-a promis odinioară lui David că urmașii săi nu vor fi lipsiți „de un bărbat pe tronul lui Israel” (1 Împărați 2.4) cât timp vor lua aminte la calea lor și vor umbla înaintea Lui în adevăr și cu toată inima. Vai, nici Șalum (sau Ioahaz, vezi 2 Împărați 23.31,32), nici frații acestuia, Ioachim și Zedechia, nici Conia (Ioiachin) nu au îndeplinit această condiție! Astfel ei vor fi cei din urmă patru regi din dinastia lui David, înainte de risipirea poporului. În aceste capitole, 21 și 22, fiecare dintre ei este condamnat nominal pentru propriile fapte. Niciunul nu va putea spune că suportă consecințele păcatelor predecesorilor săi (comp. cu cap. 31.29), după cum tot niciunul nu va putea spune că nu a fost avertizat, deoarece slujba profetului s-a prelungit sub domniile tuturor acestora (cap. 21.7; 22.11,18,24).

„Ascultă Cuvântul Domnului, împărate al lui Iuda ... tu și slujitorii tăi și poporul tău...” (v. 2) așa suna invitația stringentă pe care Ieremia i-o adresa lui Ioiachim. În zadar! Putem vedea chiar și roadele rele pe care, la vârsta responsabilității personale, a trebuit să le culeagă acest împărat care încă din tinerețea lui, pe când totul îi mergea bine, se hotărâse să nu asculte de glasul Domnului (după cum ne arată v. 21, care se aplică și întregului popor): nedreptate, necinste, mândrie, necuviință, tiranie, violență (v. 13 și 17, în care Ieremia nu ezită să-i spună împăratului că este un ucigaș). Și totuși, Ioiachim avusese înaintea sa exemplul frumos al tatălui său, Iosia, precum și consecințele fericite ale umblării acestuia în credință (v. 15,16). Copiii de creștini, păstrați vie în mintea voastră istoria acestui împărat! Versetul 14 reclamă de asemenea întreaga noastră atenție. Căutarea luxului de către un creștin nu contravine oare caracterului său de străin și chemării sale cerești? Se vorbește apoi despre Conia, un tânăr de optsprezece ani care nu a domnit decât trei luni înainte să fie transportat la Babilon împreună cu mama lui (2 Împărați 24.8...). Prin astfel de evenimente, Dumnezeu Se adresa atunci lumii întregi (v. 29) și, totodată, această pedeapsă publică ne arată și nouă că nimeni nu poate sfida voia Lui fără să fie sancționat.

În cap. 21 și 22 am văzut cum Cuvântul Domnului îi condamna pe cei din urmă împărați. În adevăr, toți cei responsabili din Iuda, „și profetul și preotul” (v. 11), falimentaseră în misiunea lor. În loc să păstorească poporul „fiind modele pentru turmă” (1 Petru 5.3), ei au fost păstori răi. Din cauza purtării lor deplorabile, turma fusese neglijată, distrusă și risipită (comp. cu Ezechiel 34.4-6). Din acest motiv, Dumnezeu Se va îngriji El Însuși să strângă rămășița acestei turme, căreia îi va da un alt Păstor (Ioan 10.14). Când familia regală a lui Israel va lipsi complet, Dumnezeu va ridica din chiar această casă a lui David o Odraslă dreaptă, un Împărat divin: „Domnul, Dreptatea noastră” (v. 6; comp. cu 1 Corinteni 1.30). Această expresie, „Odraslă”, este folosită de cinci ori în profeții și de fiecare dată îl desemnează pe Domnul Isus: în Ieremia: aici și în cap. 33.15, ca Împăratul, caracter care îi este specific în Evanghelia după Matei. În Zaharia: în cap. 3.8, ca „Robul Meu, Odraslă” (Domnul Hristos în Evanghelia după Marcu) și în cap. 6.12, ca „un om al cărui Nume este Odraslă” (Domnul Hristos în Evanghelia după Luca). În Isaia 4.2: ca „Odraslă Domnului ... spre frumusețe și glorie”, în care îl recunoaștem pe Fiul lui Dumnezeu prezentat de către Evanghelia după Ioan.

Între păstorii răi ai lui Israel, profeții fuseseră vinovați în mod cu totul deosebit. Ei păstoriseră poporul cu iluzia ne bună că, în ciuda păcatelor lor, totul va merge spre mai bine. Erau mincinoși. Alergaseră ... fără să fi fost trimiși de Domnul; vorbiseră ... fără să transmită oracole (sau profeții) din partea lui Dumnezeu (v. 21 și 38; 1 Petru 4.11). O bogată activitate religioasă este departe de a fi proba sau rezultatul unei stări spirituale potrivite. Pentru creștini astăzi, ca și pentru profeți altădată, nu există decât un singur dreptar în alergare și în vorbire: rămânerea

„la sfatul Domnului” (v. 18,22), altfel spus, în comuniune cu Domnul, pentru a cunoaște și a împlini voia Sa. În v. 23 este pusă o întrebare: „Sunt Eu un Dumnezeu de aproape, zice Domnul, și nu sunt un Dumnezeu de departe?” „Domnul este aproape”, poate răspunde apostolul (Filipeni 4.5). Am făcut fiecare dintre noi această experiență? Cuvântul lui Dumnezeu este un foc (v. 29); în același fel în care flacăra unui arzător permite înlăturarea zgurii unui metal, Cuvântul servește la curățirea sufletului nostru, mistuind necurățiile care îl întinează și care-l înăbușă (Proverbe 25.4). El este «forța motrice» a celui credincios, asemeni unui foc sub un cazan (cap. 20.9), însă, mai întâi de toate, este un ciocan, singurul în stare să frângă o voință rebelă.

Viziunea din cap. 24 corespunde unui moment în care Nebucadnețar deportase deja în Babilon o parte din Iuda, împreună cu împăratul său, leconia (sau „Ioiachim”, sau „Conia”, cap. 22.24). Profetului îi apar două coșuri cu smochine. Cele dintâi sunt minunate, foarte bune; celelalte, groaznice și de nemâncat. Contrar cu ceea ce am putea gândi, smochinele rele sunt imaginea locuitorilor din Iuda rămași în țară, în timp ce smochinele foarte bune îi reprezintă pe cei deportați. La timpul hotărât, Domnul îi va face pe cei «transportați» să prospere și îi va aduce înapoi. Deși dureroasă, această scoatere din țară și din obiceiurile lor este conform voinței lui Dumnezeu și se va întoarce spre folosul lor. Dintre promisiunile care le sunt făcute, cea mai prețioasă este, cu siguranță, cea din v. 7: „Le voi da o inimă ca să Mă cunoască”. Este promisiunea care ne amintește că prin inimă, și nu prin pricepere, îl poate cunoaște omul pe Dumnezeu! Să remarcăm că nu apare și un al treilea coș, și aceasta pentru că, înaintea lui Dumnezeu, într-o manieră generală, nu există o poziție intermediară. Ca și printre oameni astăzi, nu se pot recunoaște decât vii și morți, „copii ai luminii” și „copii ai mâniei” (Efeseni 2.3; 5.8). Noi de care parte ne găsim?

Capitolul 25 revine la perioada domniei lui Ioiachim. Trecuseră deja douăzeci și trei de ani de când profețise Ieremia. În zelul și dragostea lui pentru popor, el se scula dis-de-dimineață pentru a le adresa apelurile sale (v. 3). Răbdarea lui Dumnezeu avea să ia sfârșit în curând. Fiecare zi putea fi ultima, astfel că omul lui Dumnezeu se simțea obligat ca încă de dimineață să meargă să le transmită mesajul său. Și, fapt remarcabil, aceeași expresie este folosită adesea cu privire la Domnul (aici, în v. 4). El de asemenea Se scoală dis-de-dimineață pentru a-Și trimite slujitorii. Suntem noi gata la acest ceas matinal când se distribuie misiunile? Să urmărim exemplul Robului desăvârșit, a Căruia lucrare neobosită începea în zori (Ioan 8.2) sau chiar mai înainte (Marcu 1.35). Dumnezeu, în harul Său, fixează o durată limită pentru deportarea în Babilon: șaptezeci de ani. Atunci când acest timp va fi aproape să se încheie, Daniel va citi această profeție (a lui Ieremia) din cărți și va ține cont de ea pentru a-i da Israelului aflat în captivitate semnul și exemplul umilinței (Daniel 9.2,3). Apoi, până la sfârșitul capitolului, Dumnezeu dezvoltă declarația din v. 14, arătând în ce fel Se pregătește El să pedepsească națiunile care nu s-au temut să subjughe și să asuprească poporul Lui.

Acest capitol ne poartă din nou înapoi în timp, cu patru ani înaintea evenimentelor din capitolul precedent (cap. 25.1). La porunca Domnului, Ieremia merge de astă dată în templu, pentru a profeți acolo. Fără îndoială, aceasta se petrece cu ocazia uneia dintre cele trei mari sărbători anuale, când toți israeliții se suiau la Ierusalim (v. 2 este cel care ne permite să ne gândim la aceasta). Oricum ar fi fost, chemarea se adresează către întregul Iuda, nu numai căpeteniilor sale, și nu trebuia omis „niciun cuvânt” (comp. cu Fapte 20.27). Cât de emoționant este v. 3! El ne ajută să intrăm în gândurile harului lui Dumnezeu. Deși cunoștea totul mai dinainte, El își exprimă dorința Sa cea mai prețioasă: „Poate că vor asculta...” (vezi și cap. 36.3,7). Același „poate” traduce și speranța stăpânului din parabolă: „Îl voi trimite pe fiul meu preaiubit; poate că, văzându-l, îl vor respecta” (Luca 20.13). Ei însă nu L-au respectat mai mult pe Fiul Său decât pe profeții care au venit înaintea Lui. Observați ce primire i-au făcut lui Ieremia și, implicit, Celui care l-a trimis... Ce orbire! Acești oameni, deși veniseră să se închine în Casa Domnului (v. 2), resping cuvintele Domnului, pun mâna pe solul Lui și, chiar în această Casă, îl condamnă la moarte!

Martorul credincios al Domnului nu a fost tulburat de condamnarea sa la moarte, nici de prezența mulțimii dușmănoase strânse împotriva lui. Cu fermitate, el îi îndeamnă încă o dată să se pocăiască, după care, fără teamă, se lasă în mâinile lor. Departe de a se înduioșa de propria lui soartă, el se gândește tot la popor și la înfiorătoarea responsabilitate pe care această crimă o va face să apese asupra lor. Prin felul cum acționează, Ieremia ne duce cu gândul la Ștefan, cel care mijlocea pentru cei care îl loveau cu pietre (Fapte 7.60), și amândoi ne amintesc de Domnul Isus (Luca 23.28,34). Omul lui Dumnezeu este eliberat aici prin intervenția căpeteniilor și a bătrânilor; aceștia însă ar fi trebuit să mai facă încă un pas: să se teamă de Domnul și să caute fața Lui, la fel ca Ezechia (v. 19). Nu este de ajuns să știm să cităm un exemplu frumos, trebuie să-l și urmărim! Vedeti cât de influențabilă și de nestatornică este mulțimea. În v. 8, „tot poporul” îi urmărea pe preoți pentru a striga: „Vei muri negreșit!”, iar în v. 16, același popor împărtășește părerea căpeteniilor, pentru a spune: „Omul acesta nu este vrednic de moarte”. Istoria lui Urie, urmărit și ucis de Ioiachim, confirmă tristul portret care ne-a fost făcut despre acest împărat. El este gata să verse sânge nevinovat (cap. 22.17).

Acest capitol și următoarele ne poartă înspre ultima perioadă a domniei lui Zedechia. Acesta părea să se fi înțeles cu cei cinci vecini ai săi, împăratul Edomului, al Moabului, al Amonului, al Tirului și al Sidonului, pentru a i se împotrivi lui Nebucadnețar. Fără îndoială, pentru a se înființa această alianță, delegații acestor națiuni se vor fi întrunit la Ierusalim (v. 3). Ieremia a avut misiunea din partea Domnului să dea fiecăruia dintre acești diplomați un dar, cel puțin original, confecționat după intențiile Sale: este vorba de juguri și de legături care simbolizează tocmai dominația împăratului Babilonului, de sub care aceste popoare intenționau să se elibereze. Ne putem imagina cu ce sentimente au primit cei cinci negociatori acest cadou umilitor. Orgoliul, sub diferite forme, este încă și în zilele noastre principiul de bază care guvernează statele moderne (ca și pe indivizi), dar dincolo de intrigile lor ambițioase, Dumnezeu este Cel care conduce destinele lumii și pe El se bazează creștinul, nicidecum pe politica dubioasă a oamenilor (Daniel 4.17). Dumnezeu, Cel care îl pune deoparte pe Israel, îi dădea lui Nebucadnețar, din acel moment, puterea universală, numindu-l robul Său. Romani 13.4 le amintește creștinilor, oameni înclinați să uite, că „Robul lui Dumnezeu” este Cel care are puterea, și aceasta spre binele lor.

Cu acest prilej, Ieremia se adresează împăratului lui Iuda și apoi preoților. Nebucadnețar luase din templu, și încă în două rânduri, o parte din vase. Departe de a le restitui, el va organiza o a treia (și definitivă) jefuire, în momentul deportării lui Zedechia însuși, precum și a restului poporului (2 Cronici 36.7,10,18). Ne putem gândi că aceste obiecte le erau scumpe inimii evreilor mai curând din orgoliu național, decât pentru că erau mijloace de a se închina Domnului. Nici în zilele noastre nu este altfel: multe persoane se atașează puternic de forme de religie așa-zise creștine, fără să se preocupe câtuși de puțin cu a-L sluji pe Dumnezeu prin respectul pentru ele. Ceea ce Ieremia nu încetează să vestească este supunerea față de autoritatea instaurată de Domnul (care, în cazul de față, era cea a împăratului Babilonului). „Nu este autoritate decât de la Dumnezeu ... și cine se împotrivesc autorității se împotrivesc rânduielii puse de Dumnezeu” (Romani 13.1,2). Oricând este vorba de guverne sau de magistrați, de părinți sau de șefi (chiar duri și nedrepti: 1 Petru 2.18), acest îndemn este întotdeauna actual pentru noi. Profeția din acest capitol nu se încheie înainte ca Dumnezeu să anunțe că, într-o zi, El personal Se va ocupa de uneltele de la templu și le va aduce înapoi. Acest cuvânt se va împlini în Ezra 1.7 și 7.19.

Avem în față o nouă scenă, care de astă dată se derulează în templu, în prezența preoților și a întregului popor. Ieremia apare acolo având pe grumaz unul dintre jugurile pe care le confecționase și pe care îl poartă, asemeni brâului din cap. 13, ca o mărturie în fața întregului Ierusalim. Omul lui Dumnezeu este însă înfruntat în public de profetul Hanania, ale cărui cuvinte arogante și mincinoase contrazic tot ceea ce Ieremia nu înceta să vestească. Răspunsul frumos al său poartă deopotrivă amprenta dragostei, a adevărului și a înțelepciunii. Cu siguranță că nu cu inimă veselă vestea Ieremia dezastrele ce urmau să se abată asupra poporului pe care-l iubea. Dorea cu toată ființa sa ca Hanania să poată avea dreptate (v. 6), însă nu putea schimba nici măcar o vorbă din Cuvântul Domnului. El le-a spus adevărul, așa dureros cum era; de asemenea, din v. 9 putem admira înțelepciunea profetului. Ceea ce dovedește că o profeție este adevărată e tocmai împlinirea ei. Dumnezeu Se îngrijește ca, la momentul potrivit, să arate cine a avut dreptate. În așteptarea sa, Ieremia nu se mânie și nici nu se îndârjește să-i convingă. Îi lasă și pleacă (comp. cu Ioan 8.59 și 12.36). Acesta este întotdeauna modul cel mai înțelept de a pune capăt unei discuții zadarnice (Proverbe 17.14). Judecata anunțată nu întârzie să cadă asupra lui Hanania (v. 15-17; citiți Deuteronom 18.20-22).

Ieremia a încredințat la doi călători o scrisoare pentru cei din Babilon. Ea se adresa celor care fuseseră deja deportați, sub domnia anterioară, și care aparțineau tuturor claselor sociale ale poporului. Tonul acestei scrisori este cu totul diferit de cel întrebuințat de profet pe când se adresa poporului rămas în Ierusalim. Celor din Babilon le transmite din partea Domnului „gânduri de pace, și nu de rău” (v. 11), mângâieri, încurajări și promisiuni emoționante. Ca și Israel la Babilon, creștinul este străin pe pământ. Cetățenia lui este în ceruri (Filipeni 3.20) și el așteaptă împlinirea promisiunii care îl va introduce în adevărata sa Patrie. „Cuvântul cel bun” al lui Dumnezeu îi asigură „un viitor și o speranță” (v. 10,11). Cu toate acestea, Cuvântul nu-i fixează celui credincios o dată exactă, asemeni celor deportați, când această preferență speranță se va împlini. Domnul dorește, în adevăr, ca noi să-L așteptăm neconținut. Până atunci, până la fericitul moment al întoarcerii Lui, să ne amintim că avem o datorie și față de orașul sau satul în care ne aflăm (v. 7): să aducem pacea (comp. cu Matei 5.9), să ne gândim la adevăratul bine al sufletelor și să ne rugăm pentru cei lângă care trăim.

Lucrarea fatală a profeților mincinoși nu se limita nicidecum numai la Ierusalim și la Iuda. Chiar și la Babilon, din rândul poporului deportat, unii dintre ei propagau „cuvinte de minciună” (v. 23). În scrisoarea lui, Ieremia îi pune în gardă pe cei „captivi” cu privire la ei și anunță sfârșitul groaznic a doi dintre acești oameni răi, Zedechia și Ahab. Un al treilea, Șemaia, scrisese din Babilon către poporul rămas la Ierusalim, pentru a-l stârni la răzvrătire împotriva Domnului (sf. v. 32), iar într-una din scrisorile lui, acest om nu s-a sfiit nici chiar să propună un nou preot, cu ajutorul căruia avea de gând să pună mâna pe Ieremia. Însă, așa cum Ieremia va scrie (și pentru sine) mai târziu, în plângerile sale: „Cine este acela care zice ceva și se împlinește fără să fi poruncit Domnul?” (Plângeri 3.37), și Șemaia trebuie să audă sentința Domnului împotriva lui. De câte ori nu vom vedea cum și alți slujitori ai lui Dumnezeu vor fi nevoiți să-i denunțe pe învățătorii falși și pe lucrătorii răi, în epistolele lor inspirate... (expl. Galateni 1.7; Filipeni 3.2; 2 Petru 2.1; 1 Ioan 2.18; Iuda 3.4). Copii ai lui Dumnezeu, siguranța noastră constă în a cunoaște bine glasul Păstorului celui bun (Ioan 10.4,5)! Atunci nu-l vom putea confunda cu vreun alt glas.

Domnul îl invită pe Ieremia să consemneze toate cuvintele Sale într-o carte, astfel ca generațiile care vor urma să se poată referi la ea. Acesta este încă și privilegiul nostru: noi nu mai avem în mijlocul nostru nici profeți, nici apostoli care să ne învețe, dar Dumnezeu S-a îngrijit să ne păstreze Cuvântul Său scris, singurul izvor de adevăr pentru sufletele noastre. Tot prin Scripturi, Israel va primi în mijlocul necazului său celui mare mângâieri și promisiuni. În v. 11 strălucesc în același timp sfințenia și bunătatea lui Dumnezeu: „Nu te voi socoti nicidecum vinovat” (sau: „Nu te voi lăsa cu totul nepedepsit”) – zice Domnul. Dumnezeul sfânt nu poate trece cu vederea cu niciun chip răul, ci El însuși trebuie să-i pedepsească pe ai Săi. Fiind însă totodată și Dumnezeul dragostei, El aplică „cu măsură” (lit. „cu judecată”) corecția și nu dă nicio lovitură în plus dacă nu este necesar (vezi și cap. 10.24; 46.28). Versetele 18 și 19 din cap. 31 ne vor arăta efectele acestei corecții salvatoare (1 Corinteni 11.32); în același timp, citind v. 18-22, simțim cât Se bucură Dumnezeu la gândul că va vindea și va restaura poporul Său. „Cine este cel care își predă (sau: își pune garanție) inima?”, întreabă Domnul (v. 21). Cât despre noi, suntem cumva creștini din conformism, ori din obicei? Sau dintre aceia care ne-am angajat cu adevărat inima pentru Domnul?

Puține pasaje din Vechiul Testament exprimă dragostea lui Dumnezeu într-un mod atât de emoționant cum o fac v. 1-14. Ce dragoste necondiționată, manifestată față de ființe care nu au nimic plăcut și a cărei măreție este scoasă în evidență tocmai prin îndepărtarea noastră! „Domnul mi S-a arătat de departe” (v. 3). Să ne gândim la tot drumul străbătut de Fiul lui Dumnezeu pentru a ajunge până la noi. Iubirea Dumnezeului veșniciei este o iubire veșnică. Dragostea este însăși natura Lui (1 Ioan 4.8,16), iar fiecare credincios este în mod personal ținta acestei iubiri din veșnicile trecute. La chemarea entuziastă din cap. 3.4: „Tatăl Meu! Tu ești călăuza tinereții Mele!”, Domnul poate acum răspunde: „Eu îi voi fi tată lui Israel” (v. 9). El va fi sensibil la lacrimile poporului Său, pe care odinioară „l-a răscumpărat din mâna unuia mai tare decât el” (v. 11) și îl va strânge cum își adună un păstor turma. Versetele acestea ne aduc aminte fiecăruia în parte de o binecuvântare autentică. Dumnezeu ne iubește nu numai când ne copleșește cu haruri văzute (cum va face pentru poporul Lui pământesc, potrivit mărețelor declarații din v. 7-14), ci și în momentele noastre cele mai întunecate; chiar atunci când din vina noastră am pierdut bucuria comuniunii Sale, El nu încetează să Se gândească la noi.

Frumoasa restaurare a lui Israel, vestită în prima parte a capitolului, va fi precedată de lacrimi amare. Este zugrăvit acum tabloul poporului necăjit, prin imaginea Rahelei, soția lui Iacov, care-și plânge copiii pierduți. (Așa cum se întâmplă deseori în Scriptură, v. 15 și-a găsit deja o împlinire, parțială, cu prilejul masacrului pruncilor din Betleem: Matei 2.18). Este însă vorba pentru acest popor de o întristare după voia lui Dumnezeu, care „lucrează pocăință spre mântuire, de care nu-ți pare rău” (2 Corinteni 7.10). Versetele 18-20 ne arată că Dumnezeu este foarte sensibil la expresia unei asemenea tristeți. Să-l ascultăm pe Efraim relatându-și istoria. Corecția divină a fost salvatoare, determinându-l să se convertească, cufundat într-o pocăință autentică; iar când s-a cunoscut pe sine (când a înțeles cu adevărat ce era el), a fost copleșit de rușine. Și-a condamnat tinerețea vinovată și neîmplănită. Poate face fiecare dintre noi o relatare asemănătoare? Până atunci, să ascultăm și cum anume îi place lui Dumnezeu să ne numească: „un fiu scump, un copil plăcut” (sau: un copil al desfătărilor; v. 20). Confesiunea noastră va fi imediat întâmpinată de o mărturie personală și intimă a dragostei eterne, precum și de resursele care o însoțesc: „Am săturat sufletul obosit și am îndestulat orice suflet întristat” (v. 25).

Ieremia nu anunță numai evenimente triste, ci are și vești bune pentru popor: „Iată, vin zile”, spune el, când Domnul „va restabili” casa lui Israel și pe cea a lui Iuda, în temeiul unui nou legământ. Cel vechi fusese „rupt” de către popor. Acesta se dovedise incapabil să facă față obligațiilor rezumate în lege. Atunci Dumnezeu nu le va mai da alor Săi această lege pe table de piatră, ci o va pune înăuntrul lor (ei vor fi în felul acesta o imagine a Robului ascultător; vezi Psalmul 40.8): o va scrie direct pe inima lor reînnoită (v. 33; 2 Corinteni 3.3). Cu alte cuvinte, din dragoste, și nu din teamă vor împlini ei voia Domnului. Nu este acesta, cu atât mai mult, mărețul argument care trebuie să-i aducă pe copiii lui Dumnezeu la ascultare de Tatăl lor ceresc? Cu siguranță, de aceea să-L lăsăm pe Dumnezeu să graveze pe inima fiecăruia dintre noi

învățăturile Cuvântului Său! „Toți Mă vor cunoaște, de la cel mai mic al lor și până la cel mai mare al lor...” (v. 34). Domnul dorește să fie așa în fiecare dintre familiile noastre. Versetele 31-34, citate în Evrei 8.10-12, se încheie cu o promisiune care ne privește și pe noi: „le voi ierta nelegiuirea și nu-Mi voi mai aminti de păcatul lor” (comp. cu Fapte 10.43), pentru că „sângele noului legământ” s-a vărsat și pentru noi (Matei 26.28).

Capitolul 32 se deschide prin prezentarea unor evenimente în special critice. Ierusalimul, asediat de armata babiloniană, este preocupat să-și trăiască cele din urmă zile ale independenței sale. Pentru a-l face pe Ieremia să tacă, sub acuzarea că subminează curajul asediaților, împăratul are grijă să-l închidă în închisoarea palatului. Captivitatea profetului însă nu împiedică Cuvântul Domnului de a ajunge până la el și, de asemenea, nici pe profet nu-l împiedică, conform instrucțiunilor primite, să cumpere ogorul vărului său, Hanameel, prin intermediul credinciosului Baruc, menționat aici pentru prima dată. Acest act capătă, într-un moment ca acesta, o semnificație remarcabilă: Cunoșcând din Cuvântul Domnului că dezastrul este iminent și inevitabil, Ieremia își manifestă în felul acesta, public, credința sa în Cuvântul divin, potrivit căruia restaurarea lui Israel își va găsi ulterior împlinirea cu tot atâta certitudine (cap. 31). Situația personală a profetului este fără perspectivă (și la ce-i poate fi util un ogor unui întemnițat?), iar cea a poporului era disperată. Din punct de vedere omenesc, Ieremia nu mai putea aștepta nimic nici de la compatrioții lui, nici de la inamicii caldeeni. El însă, împotriva oricărei speranțe, crede cu speranță (vezi Romani 4.18), iar acest ogor pe care îl cumpără le dă tuturor o mărturie.

Și astăzi, când cineva cumpără un teren sau o casă, trebuie să îndeplinească o serie de formalități înaintea notarului și a autorităților, în urma cărora noul cumpărător primește un act oficial, care dovedește calitatea lui de proprietar. Ieremia va păstra cu grijă actele sale de proprietate asupra ogorului (v. 14). Prin „Cuvântul harului Său”, Dumnezeu garantează copiilor Săi „moștenirea între toți cei sfințiți” (Fapte 20.32). Și noi putem afirma împreună cu Pavel: „Sunt convins că El poate să păzească ce l-am încredințat pentru ziua aceea” (2 Timotei 1.12). De altfel, acest sfârșit al împărăției lui Iuda seamănă destul de bine cu imaginea din zilele celei de-a doua Epistole către Timotei. În mijlocul ruinei, Ieremia, singur și întemnițat, asemeni apostolului, știe în Cine a crezut și către Domnul se înalță rugăciunea lui (v. 16-25). El pune în antiteză necazul prezent cu binecuvântările de altădată, cunoșcând puterea cea mare a Domnului (v. 17), îndurarea Lui (v. 18) și măreția sfatului Său (v. 19; comp. cu 2 Timotei 1.7). „Pentru Tine nimic nu este prea greu” – poate spune el (v. 17). Aceasta este ceea ce, în frumosul Său răspuns, Dumnezeu îi confirmă profetului – și, de asemeni, ne confirmă nouă (v. 27; comp. cu Matei 19.26).

Încă o dată Domnul Se adresează slujitorului Său aflat în închisoare, pentru că din nou are revelații prețioase pe care să i le facă, invitându-l totodată să se roage pentru a le obține (v. 3; Amos 3.7). Dumnezeu este întotdeauna dispus să ne învețe lucruri mari și ascunse, pe care nu le cunoaștem, dar mai întâi ne invită să l le cerem. Ieremia urmează să audă vorbindu-i-se despre subiectul cel mai scump inimii lui: restaurarea poporului, după dezastrul ce se va abate asupra lui. În unele regiuni, în care pământul este arid, există sate întregi părăsite, ca urmare a depopulării zonelor rurale. Cu greu găsești priveriști mai lugubre ... Cu cât mai sinistru trebuie să fi fost dezolarea unei cetăți precum Ierusalimul, devastat și ars după exilul locuitorilor ei! (v. 10; vezi Neemia 2.13,14). Promisiunile lui Dumnezeu sunt însă categorice: bucuria și viața vor umple din nou orașul. Acestuia i se va da un nume nou: „Domnul, Dreptatea noastră” (v. 16), care ne amintește că nimeni nu va intra în cetatea cerească pe temeiul propriei lui dreptăți. Totul se va baza acolo pe dreptatea lui Hristos. De asemeni, cele două familii prin care erau asigurate relațiile poporului cu Dumnezeu, cea a împăraților și cea a preoților, vor avea din nou reprezentanți (v. 17,18).

În timpul asedierii Ierusalimului, Domnul îi dă lui Ieremia misiunea transmiterii unui mesaj personal către împăratul Zedechia (v. 2-6), fără nicioială, celui la care face referire v. 3 din cap. 32. Dumnezeu îi promite împăratului că-l cruță și că va avea parte de o moarte pașnică („în pace”). Din v. 8-9 aflăm că intențiile împăratului nu fuseseră rele; el chiar era animat de o oarecare bunăvoință față de Ieremia (cap. 38.10,16), dar îi lipsea cu desăvârșire tăria de caracter. Nu avea puterea pe care credința i-o va da lui Neemia într-o situație similară (vezi Neemia 5). După ce a decretat punerea în libertate a tuturor robilor evrei, Zedechia nu este în stare să respecte mult timp această hotărâre. Atunci Domnul îi aduce aminte care sunt, în această privință, instrucțiunile clare ale legii, de care părinții lui nu ținuseră deloc cont. Și noi ne amintim de învățăturile cu privire la robul care, din dragoste, nu voia să fie eliberat, frumos antetip al Domnului Isus (Exod 21.2-6). Dumnezeu urma să Se folosească de acțiunea răutăcioasă a acestor oameni, pentru a le ilustra pedeapsa care-i aștepta. El va acționa asemeni lor, altfel spus, retrăgându-le libertatea pe care le-o dăruise odinioară și aservindu-i împăratului Babilonului (Luca 6.38).

De astă dată, Ieremia are înaintea lui o slujbă care se va arăta foarte încurajatoare: Dumnezeu l-a împuternicit să invite membrii familiei recabiților în Casa Domnului, pentru a-i pune la încercare. Aveau ei să bea din vinul pe care li-l va turna profetul? Cu fermitate, acești oameni refuză paharele care le sunt oferite și fac cunoscut și motivul refuzului: ca adevărații nazirei, ei sunt dedicați abținerii de la ceea ce ilustrează bucuriile lumii (Numeri 6.1-3). Mai mult, înțelegând caracterul de străini pe un pământ pe care se aflau doar în călătorie (sf. v. 7), ei nu au semănat, nici nu și-au construit case, ci au locuit doar în corturi. Tot acest mod de viață, afirmă ei, le fusese poruncit de strămoșul lor, Ionadab, acel om credincios care, după cum ne arată 2 Împărați 10.15..., luase cu hotărâre poziție pentru Domnul. Mulți dintre noi au avut părinți sau bunici care i-au învățat, chiar dacă nu au înțeles întotdeauna, ce este despărțirea de lumea în care creștinul este un străin, ca și Domnul lui. Mai mult ca oricând, această despărțire trebuie realizată în ajunul venirii Lui (Apocalipsa 22.11,12), însă El nu ne invită să ne abținem de la bucuriile lumii fără ca mai întâi să avem în El „o bucurie de nespus și glorioasă (lit.: glorificată)” (1 Petru 1.8).

Fiii lui Recab ar fi putut motiva cu ușurință că, de vreme ce se scurseseră mai bine de două sute cincizeci de ani de când strămoșul lor le dăduse acele învățături, ele nu mai erau de actualitate, ei trebuind să trăiască în spiritul epocii, sau că un comportament exterior nu are valoare, importantă fiind numai starea de inimă. Mulți invocă astăzi asemenea pretexte, cu scopul de «a lărgi» calea. Dumnezeu însuși găsește plăcere în a remarca cum „fiii lui Ionadab, fiul lui Recab, au împlinit porunca tatălui lor” (v. 16). Din generație în generație, ei au respectat cu hotărâre linia de comportament trasată de înaintașul lor, fără a face caz de aceasta (deși, cu siguranță, nu fără rușine și nu fără suferință). Sub domniile cele mai odioase, ale lui Ahaz, Manase și Amon, ei se număraseră printre credincioșii ascunși, pe care Domnul îi cunoștea, asemeni celor șapte mii din vremea lui Ilie (1 Împărați 19.18). Noi n-am fi știut nimic despre această familie, dacă Dumnezeu n-ar fi dorit s-o folosească pentru a da o mărturie publică în întreg Iuda. Așa cum exemplul recabiților scotea atunci în evidență neascultarea poporului din Ierusalim... tot așa, astăzi, modul de viață al creștinilor ar trebui, prin contrast, să condamne o lume răzvrătită împotriva lui Dumnezeu și să se adreseze conștiinței ei.

L-am cunoscut deja pe Baruc, secretarul și prietenul credincios al lui Ieremia (cap. 32.12). Numele lui înseamnă „binecuvântat”. Deși provenea dintr-o familie nobiliară fratele lui, Seraia, „era mai-mare peste locul de odihnă al împăratului” (lit. „prinț al odihnei”; cap. 51.59) el alesese mai degrabă tovărășia profetului întemnițat, urât și disprețuit, în locul celei a prinților, la care avea drept prin naștere. El ne face să

ne gândim la Onisifor, fratele devotat care l-a vizitat pe Pavel în închisoarea din Roma, cu privire la care apostolul avea să-i scrie lui Timotei: „deseori m-a înviorat și nu i-a fost rușine de lanțul meu – și tu știi mai bine decât alții cât de mult a slujit el în Efes” (2 Timotei 1.16-18). Baruc a fost și el întotdeauna gata să slujească, cu toate riscurile pe care le implica aceasta. Să admirăm și noi – și totodată să dorim să avem – acest zel minunat al dragostei, deopotrivă pentru Dumnezeu, pentru slujitorul Lui, cât și pentru poporul Lui. Aici este vorba de a scrie, după dictarea întemnițatului Ieremia, înseși cuvintele lui Dumnezeu (comp. cu Romani 16.22), apoi de a le citi, în ziua de post, în auzul întregului Iuda. Un ascultător numit Mica, deosebit de atent, s-a grăbit să le înștiințeze pe căpeteniile, iar acestea l-au convocat pe Baruc pentru a le oferi și lor o audiție specială a conținutului aceluia sul.

L-am lăsat pe Baruc șezând în mijlocul căpeteniilor lui Iuda, citindu-le cuvintele Domnului. Însăpămânați, acești oameni „s-au uitat unul la altul” (v. 16). Problema le părea prea gravă, încât să nu-i vorbească despre ea împăratului. Acesta, ținut la curent, poruncește să i se citească și lui acel sul însăpământător. Remarcăm că nu ni se face cunoscut conținutul sulului nici în timpul scrierii lui, nici cu ocazia celor trei citiri ale sale, dar putem să ne gândim că din el făcea parte cap. 25 al acestei cărți (comp. v. 1 și 29 din cap. 36 cu v. 1 și 9 din cap. 25). După ce ascultase un timp, cu mânie crescândă, împăratul pune mâna pe sul, îl taie și îl aruncă în foc. Așa înțelegea el, în nebulia lui, să scape de judecată, dar, odată cu sulul, el nu a putut distruge nici măcar un singur cuvânt din cele scrise în el, pentru că, la porunca Domnului, un altul urmează să-l înlocuiască pe acesta, în care sunt adăugate încă „multe cuvinte asemenea lor” (v. 32). Împăratul și-a atras însă asupra capului său, prin aceasta, o pedeapsă suplimentară (v. 30,31; Proverbe 13.13). Și cât de multe persoane nu disprețuiesc astăzi Cuvântul lui Dumnezeu, fără să mai fie necesar să imite gestul peste măsură de îndrăzneț al lui Ioiachim...! (Psalmul 50.17; 1 Ioan 4.6).

Capitolul 37 ne readuce în vremea lui Zedechia. Mai bine intenționat, dar cu mult mai slab decât predecesorul său, acest împărat rămâne la fel de surd la toate cuvintele Domnului. Aceasta însă nu îl împiedică (ca în cap. 21) să-l consulte pe Ieremia și să ceară mijlocirea lui. Prea adesea suntem înclinați mai degrabă să aducem cereri Domnului, în loc să ascultăm ceea ce El dorește să ne spună, dar, dacă dorim ca El să răspundă la rugăciunile noastre, pentru aceasta trebuie să începem prin a-L asculta! (Ioan 15.7). Pentru moment, evenimentele păreau să infirmе cele vestite de profet. În loc să ia Ierusalimul, caldeenii, amenințați de armata egipteană, ridică asediul și pleacă. Cetatea părea salvată, dar Domnul îi amintește lui Ieremia că aceasta era doar o situație provizorie. Profetul dorește să profite de situație pentru a părăsi cetatea condamnată, dar este recunoscut și adus înaintea căpeteniilor sub acuzație de trădare. Pe vremea lui Ioiachim, căpeteniile păreau mai bine intenționate decât împăratul (cap. 36.19); sub Zedechia a fost însă invers: în timp ce căpeteniile l-au bătut și l-au întemnițat pe Ieremia, împăratul se îngrijește să aibă o întâlnire secretă cu el și apoi îi ușurează condițiile captivității sale.

Căpeteniile, exasperate, se ridică împotriva lui Ieremia, acuzându-l că a ținut discursuri exagerate, menite să slăbească rezistența morală a poporului, și obțin de la împărat aprobarea de care au nevoie pentru a-l arunca într-o groapă unde își propuseseră să-l lase să moară. Ce cumplită este mizeria omului lui Dumnezeu în această fântână murdară și mocirloasă! El însă îl cheamă pe Domnul și primește acest răspuns prețios: „nu te teme” (citiți Plângeri 3.52-57). Scăparea este pregătită. Dumnezeu Se îngrijise de instrumentul pentru aceasta: cineva care nu făcea parte din popor, un slujitor negru de la palat, pe nume Ebed-Melec (el ne face să ne gândim la tânărul de care S-a folosit Dumnezeu pentru a-l salva pe Pavel: Fapte 23.16). Cum Zedechia era influențabil și spre bine și spre rău, el se lasă înduplecat, iar acum asistăm la operațiunea dificilă de a-l scoate pe Ieremia din groapa cea întunecoasă, faptă care scoate în evidență devotamentul lui Ebed-Melec. Acuzat pe nedrept, bătut și aruncat în groapă, Ieremia este în special aici o imagine a Domnului Isus. Sfârșitul v. 6 ne poartă cu gândul la Psalmul 69.2: „Mă afund în noroi adânc și nu este loc de pus piciorul...” – imagine a suferințelor și a morții Domnului Hristos”, în timp ce v. 13 poate fi asemănat cu începutul Psalmul 40, privind învierea Lui: „M-a scos din groapa pieterii, din noroiul mocirlei...”.

Sărmanul Zedechia! Chinuit de griji și de nesiguranță, îl cheamă din nou în secret pe Ieremia. Acesta îl îndeamnă să meargă „de bunăvoie” la căpeteniile caldeenilor și să se predea. De asemenea, îl previne cu privire la ceea ce avea să i se întâmple dacă nu s-ar fi supus: era în primejdie să i se afunde picioarele „în noroi” (v. 22). Cu siguranță, profetul spunea acestea gândindu-se și la recenta lui experiență, dar ce mare diferență era între cei doi! Deși cunoștea bine care era voia lui Dumnezeu, Zedechia nu avea puterea s-o împlinească, pentru că era stăpânit de teama de oameni: teama de caldeeni, teama de căpetenii (v. 5 și v. 25), teama de evreii deja strămutați (v. 19; vezi Proverbe 29.25). Numai adevărata teamă, cea față de Dumnezeu, părea să lipsească din gândurile sale. În adevăr, ce mare contrast se așterne între teama lui Zedechia și siguranța pe care credința i-o dădea lui Ieremia! Întrevederea lor ne poartă cu gândul înspre scena din Fapte 26, în care îl vedem pe întemnițatul Pavel înfățișându-se înaintea împăratului Agripa și vorbindu-i „cu îndrăzneală” (v. 26), încheind cu cuvintele: „Să dea Dumnezeu ... în orice fel, să deveniți așa cum sunt eu, în afară de aceste lanțuri” (v. 29). Să ni se dea și nouă harul de a fi ca Pavel și ca Ieremia, întotdeauna plini de curaj înaintea oamenilor, pentru că Domnul este cu noi (Evrei 13.6)!

Asistăm la tragica cucerire a Ierusalimului. Zedechia și războinicii lui fug „pe calea grădinii” (v. 4). Prea târziu! Sunt prinși, puși în lanțuri și duși înaintea împăratului Babilonului. Cu unsprezece ani în urmă, însuși Nebucadnețar îl pusese pe Zedechia pe tronul lui Iuda, făcându-l să depună un jurământ de credință, jurând pe Dumnezeu (2 Cronici 36.13; Ezechiel 17.18-20). Cerând sprijin Egiptului (37.7), Zedechia se revoltă și își calcă cuvântul, arătând astfel vrăjmașilor lui Israel cât de puțin conta pentru el numele Domnului, Nume căruia Nebucadnețar, dimpotrivă, îi dăduse importanță – de aici și cruda pedeapsă abătută asupra împăratului laș și care și-a călcat jurământul. Versetele 15-18 cuprind un cuvânt adresat personal lui Ebed-Melec. Dumnezeu îi cunoștea temerile (v. 17) – așa cum cunoaște și toate neliiniștile noastre – și nu le condamnă. Însă, în timp ce temerile lui Zedechia l-au determinat să se sprijine pe oameni pentru a scăpa de alți oameni, spaima îndurată de Ebed-Melec l-a aruncat în brațele Domnului. „Te-ai încrezut în Mine” îi spune Domnul. Ce frumoasă mărturie care îi deschide acestui rob străin accesul la promisiunile harului din cap. 17.7,8 (comp. cu Psalmul 37.3,39,40 și cu Rut 2.12)!

Ce s-a întâmplat oare cu Ieremia în vâltoarea tuturor acestor evenimente? Rămas în curtea gărzii „până în ziua când a fost luat Ierusalimul” (cap. 38.28), el a fost apoi pus în lanțuri împreună cu toți ceilalți captivi și, până la Rama, a făcut parte, alături de ei, din sinistrul cortegiu al deportaților conduși în exil. Între timp, Nebuzaradan, șeful gărzilor, cel care răspundea de prizonieri, a primit de la însuși împăratul Babilonului instrucțiuni binevoitoare în legătură cu Ieremia. Nu numai că nu trebuia să i se facă niciun rău, ci profetului i se dă chiar libertatea de a-și hotărî singur soarta. Este invitat să aleagă între a merge în Babilon, unde se găseau „smochinele cele bune” din cap. 24, acei exilați cu privire la care Domnul promisese că îi va proteja și că îi va face să prospere, și a rămâne cu săracii țării, cei lăsați în Iudea. În ciuda libertății care i se acordă, profetul se abține să facă o alegere de unul singur (v. 5), dându-ne astfel o nouă lecție despre dependență. El nu și-a pus problema binelui său personal, ci dorința lui era să se găsească în locul în care Dumnezeu voia să îl așeze ca să îi slujească. În lipsa îndrumărilor de sus, el îl lasă pe șeful gărzilor să hotărască pentru el, recunoscând voia Domnului în sfatul dat de acesta: iată un exemplu de luat în seamă ori de câte ori nu ne este clar încotro să mergem (comp. cu Geneza 13.9).

Odată cu distrugerea Ierusalimului și cu capturarea celui din urmă împărat, Nebucadnețar a anihilat orice posibilitate de revoltă în țara lui Iuda. A lăsat totuși acolo un număr de locuitori dintre cei mai săraci, pentru a nu rămâne țara pustie, punându-l ca șef peste aceștia pe Ghedalia, un guvernator agreat de toți. În tot acest timp vedem cum Domnul veghează în har asupra celor cruțați de deportare, făcându-i să aibă recolte bogate (v. 12; comp. cu Proverbe 30.25). Regretabil însă, această perioadă favorabilă nu este de durată. Dumnezeu, Cel care cunoaște inimile, permite accesul altor evenimente tragice, menite să le descopere starea inimii. Sub înfățișarea împăratului fiilor lui Amon (v. 14), apare pe scenă vechiul vrăjmaș al lui Israel, pe care poate îl credeam zdrobit. El există însă întotdeauna și nu-și schimbă pornirile rele; dimpotrivă, și le manifestă ori de câte ori slăbiciunea poporului îi dă ocazia. Este vorba de Satan, marele nostru vrăjmaș, și acesta este felul său de a acționa: niciodată nu depune armele, ci întotdeauna caută să profite de tot ceea ce ne slăbește rezistența: oboseală, comoditate, lipsă de vigilență... Cu ajutorul lui Baalis, Ismael, fără-ndoială invidios pe Ghedalia pentru autoritatea lui, organizează un complot și îi ucide mișelește pe Ghedalia și pe evreii aflați cu el la Mițpa.

De îndată ce vestea despre măcelul înfiorător de la Mițpa ajunge la urechile sale, Iohanen pornește să înfrunte ceata lui Ismael. La vederea lui Iohanen, întreg poporul pe care Ismael îl ducea cu sine în robie la fiii lui Amon se grăbește să treacă în tabăra celui alt. Ismael, constatând că de acum are de-a face cu forțe mai puternice decât ale sale, scapă împreună cu opt oameni și se adăpostește la Baalis, protectorul său. De partea lor, Iohanen și poporul eliberat se așază în hanul lui Chimhan, lângă Betleem (poate același han în care, mai târziu, nu se va găsi loc pentru Fiul lui Dumnezeu – Luca 2.7). Pericolul însă tot nu este în întregime îndepărtat de peste sârmanii aceștia. Asasinarea guvernatorului rânduit de împăratul Babilonului îi expune acum pe iudei mâniei sale, de îndată ce va fi informat. Nebucadnețar, scos din sărite de revoltele succesive ale poporului lui Iuda, nu poate să nu intervină cu maximă duritate, făcându-i de astă dată pe cei nevinovați să plătească pentru cei vinovați. În teama și dezorientarea lor, Iohanen și tovarășii lui se întorc cu aparentă umilință spre Ieremia, pe care aici îl găsim în mijlocul lor. El este purtătorul de cuvânt al lui Dumnezeu, Cuvânt care, repetăm, este singura sursă de lumină pentru noi, cum era și pentru acest popor (Psalmul 119.105).

În Isaia 30.2, Domnul declarase: „plecând să coboare în Egipt, ei n-au întrebat gura Mea” (citiți tot paragraful), în timp ce aici Dumnezeu chiar a fost consultat, prin intermediul profetului Său; poporul însă îl va asculta numai dacă răspunsul Său va corespunde intențiilor lor. Se scurg zece zile. Profetul nu se grăbește să răspundă, așteptând el însuși descoperirea gândului divin. Pentru ce întârzie adesea Domnul în împlinirea rugăciunilor noastre? Vrea să pună la încercare încrederea noastră în El! Și, cum credința este întotdeauna răbdătoare, numai cu timpul se poate vedea dacă rugăciunea noastră a fost cea a credinței sau dacă, dimpotrivă, obosiți de așteptare, am sfârșit prin a căuta noi înșine o soluție a dificultăților noastre. Întrebarea era: să coboare în Egipt, sau să rămână în țară?! Prin gura lui Ieremia, Domnul le făcuse cunoscut răspunsul Său plin de har și totodată de netăgăduit: Rămâneți în țară! Veți fi binecuvântați în ea! Împăratul Babilonului va fi înclinat spre bunăvoință și spre milă! Dacă veți merge în Egipt, aceasta va fi spre pierzarea voastră! Prieteni credincioși, oricare ar fi drumul care ne stă în față, să ne păzim să ne angajăm pe el înainte de a cunoaște voia Domnului!

Adresându-se lui Ieremia, poporul se angajase în mod solemn să asculte de glasul Domnului, „fie bine, fie rău” (42.6). Acum răspunsul Său era cât se poate de clar: ei nu trebuia să plece. Această interdicție însă nu se potrivea deloc cu intențiile ascunse ale lui Iohanen și ale tovarășilor săi. Îngelându-se „singuri în sufletele lor” (42.20), aceștia au decis să plece în Egipt. Versetul 17 din cap. 41 ne arată că ei făcuseră deja acest proiect odată cu sosirea la Chimhan, înainte chiar să-l fi consultat pe Ieremia. Oare nu înseamnă aceasta a-l batjocori pe Dumnezeu, când întrebi care este voia Lui, cu toate că știi foarte bine mai dinainte ceea ce intenționezi să faci? Vai, o asemenea lipsă de corectitudine este poate mult mai frecventă decât ne închipuim și de aceea avem atâtea nevoie să ne păzim inimile înșelătoare (cap. 17.9)! Încă o dată Ieremia suferă pe nedrept. Este acuzat de acești „bărbați îngâmfați” că mințea și căuta să aservească și să omoare poporul, el, care, dimpotrivă, își dezvăluise măsura dragostei însoțind poporul chiar și în acea călătorie dezastruoasă. În Egipt, ei se credeau puși la adăpost, dar tocmai acolo îi ajunge Nebucadnețar (v. 11). Hotărârile luate fără credință aduc adesea asupra noastră tocmai încercarea pe care căutam să o evităm.

„Și acum, ce cauți tu pe calea Egiptului, ca să bei apele Șihorului?” (Șihor, un braț al Nilului) întrebase Domnul la începutul acestei cărți (cap. 2.18). El știa bine de ce nu dorea acea călătorie în Egipt (comp. cu Deuteronom 17.16). Urăcioasa idolatrie a lui Iuda, mai ales cea din vremea împăratului Manase, fusese cauza judecăților care veneau să-i lovească, iar cum Egiptul se închina și el la idoli (prea puțin conta că idoli de acolo aveau alte nume), poporul se expunea în Egipt unui risc și mai mare de a se corupe. Și acest lucru era inevitabil: nu se putea să nu se producă. Să fim siguri că, dacă Dumnezeu ne închină o cale, vrea să ne protejeze de pericole pe care El le cunoaște, chiar dacă noi, pe moment, nu înțelegem motivele Sale. Insistând în a acționa după propria noastră înțelepciune, nu putem decât să ne facem și mai mult rău. „De ce faceți un rău mare împotriva sufletelor voastre?” (v. 7), întreabă Domnul aici pe popor. În adevăr, să nu pierdem niciodată din vedere că sufletelor noastre le pricinuiim pagubă atunci când nu împlinim voia Domnului (Proverbe 8.36; Habacuc 2.10). Oamenii cu gâtul înțepenit, în ciuda tuturor lecțiilor apăsătoare primite, acești evrei „nu s-au smerit nici până în ziua aceasta...” mândria nu le era zdrobită... (v. 10; cap. 43.2).

Alegând de bunăvoie să slujească idolilor, la fel cum făcuseră și părinții lor, poporului nici măcar nu îi este rușine să declare acest fapt: se răzvrătește pe față împotriva Domnului. Cât de mare este decăderea morală a lui Israel față de Iosua 24 când, urcând din Egipt spre Canaan, își urma conducătorul, cu angajamentul: „Departa de noi să părăsim pe Domnul ca să slujim altor dumnezei... noi vom sluji Domnului, pentru că El este Dumnezeul nostru” (Iosua 24.16,18). Plini de rea-credință, acești iudei consideră că nenorocirea lor actuală se datora faptului că încetaseră să se închine „împărătesei cerurilor” (v. 17, comp. cu cap. 7.18). Deși Domnul îi avertizase că în Egipt erau pândiți de sabie, de ciumă și de foamete, ei prind prilejul chiar când survin aceste nenorociri și le folosesc drept pretext pentru a aduce noi jertfe idolilor. Câți oameni nu gândesc la fel! «Dumnezeu nu mi-a dat ceea ce-mi doream... Deci aceasta nu a ținut! Atunci mă voi întoarce spre lume (a cărei imagine este dintotdeauna Egiptul): ea nu-mi va refuza nimic.» Mizerabilă inimă omenească! Aceste versete ne învață totodată că inima poate fi stăpânită în același timp de cea mai orgolioasă necredință, cum și de cele mai întunecate superstiții (2 Corinteni 4.4).

După ce Ieremia a făcut o trecere în revistă a urăciunilor comise de popor, luând notă și de răspunsul jignitor al acestei adunări de răzvrățiți, a sosit vremea să fie trase concluziile. Sunt înspăimântătoare! Cu excepția unui număr foarte mic, toți vor pieri în Egipt, loviți de calamitățile care-i pândeau (și față de care „împărăteasa cerurilor” se va dovedi prea incapabilă să-i apere; dar, cu privire la ea, niciodată nu se ridică întrebări). În aceste vremuri de ruină generală este însă mângâietor să putem constata că „Domnul îi cunoaște pe cei care sunt ai Lui” (2 Timotei 2.19). Aceasta ne-o va arăta micul cap. 45, consacrat în întregime lui Baruc. Domnul are pentru el un cuvânt personal, deopotrivă de avertizare, ca și de încurajare. Acest om a fost – împreună cu Ieremia, cel pe care nu l-a părăsit – ținta calomniilor și a acuzațiilor publice

(cap. 43.3). Cu toate acestea, ceea ce avea importanță în ochii lui era ceea ce gândea Dumnezeu despre el (2 Timotei 2.15). Baruc, descendent al unei familii nobiliare, sperase probabil să aibă un rol deosebit în conducerea acestui popor umilit și restaurat. În consecință, este atins de descurajare (v. 3; Proverbe 24.10). Domnul însă îl îndeamnă: „Tu cauți pentru tine lucruri mari? Nu le căuta!” (v. 5). Nici de la noi Domnul nu așteaptă lucruri mari, ... cu excepția unui singur lucru, foarte mare în ochii Săi: credințioșia (comp. cu Apocalipsa 3.8).

Asemeni lui Isaia în cap. 13 și în următoarele, Ieremia este și el provocat acum să profețească despre națiuni. Prima dintre acestea este tocmai Egiptul, în care poporul sperase să găsească adăpost. Ce imagine a lumii idolatre! Peste ea vor cădea judecăți înspăimântătoare... Și ne aducem aminte din declarațiile Noului Testament cu privire la acest subiect, că „lumea trece, și pofta ei” (1 Ioan 2.17), și „chipul lumii acesteia” (1 Corinteni 7.31). Împăratul Egiptului este obiectul unei comparații ironice și aspre: „Faraon ... nu este decât un vuiet” (v. 17). Un vuiet poate speria pentru o clipă, dar ce poate fi mai trecător și mai inutil decât el? Câte personalități, mai mult sau mai puțin impunătoare în lumea aceasta, nu au fost altceva decât un „vuiet” trecător! Săptămâna în curs, ziarele le consacra coloane întregi, însă peste o lună sau un an vor rămâne cufundate în uitare... Încă un cuvânt trist este adăugat la cele despre Faraon: asemeni înaintașului său de odinioară, cel din cartea Exod, care își împietrise inima, și acest om „a lăsat să treacă timpul” (v. 17; comp. cu Ioan 12.35). Dragi tineri cititori, aici este o problemă deosebit de serioasă. Nu pierdeți timpul convertirii voastre, nici timpul slujirii Domnului aici, jos, nici timpul răspunderii la invitația din Luca 22.19. Nu le lăsați să treacă!

Între aceste judecăți rostite împotriva națiunilor, Domnul are grijă să intercaleze un cuvânt liniștitor pentru viitoarea rămășiță a lui Israel. Când viitorul lumii se arată sumbru, copilul lui Dumnezeu este invitat în același fel, să nu se teamă, ci să-și aducă aminte de speranța lui (2 Tesaloniceni 2.16,17). Din cap. 47 aflăm că este rândul filistenilor să-și audă condamnarea. Spre deosebire de celelalte națiuni (Moab, Amon, Edom..., care vor fi puse în discuție în capitolele următoare), despre acest vrăjmaș tradițional al lui Israel știm că era instalat în interiorul granițelor evreilor. Și chiar dacă acest popor le-a fost uneori servil, plătitor de tribut, în special sub domnia lui David (2 Samuel 8.1), cu toate acestea, Israel n-a putut nici chiar în timpul celor mai puternici împărați să le ia cetățile (Gaza, Ascalon...) care făceau parte din teritoriul său. Trăgându-și originea din Egipt (Mițraim = Exod, vezi Geneza 10.6 notă, 13, 14), filistenii ne vorbesc despre acei «mărturisitori» neconvertiți din această lume care ocupă un loc în țara binecuvântării fără a avea însă vreun drept; ei pretind privilegiile creștine, fără să aibă viața care să le dea dreptul la ele; pretind că sunt copii ai lui Dumnezeu, dar, de fapt, sunt vrăjmași ai poporului Său și ai adevărului. Noi trebuie să-i tratăm având în vedere ce sunt în realitate și să nu le facem nicio concesie.

După un capitol scurt consacrat filistenilor, Domnul, compensând, vorbește acum despre Moab mai pe larg. Acest popor își pusese încrederea în lucrările lui, în tezaurul lui (v. 7), în dumnezeul său, Chemoș (v. 13), și în oamenii săi de război (v. 14). Și nu numai că aceste resurse pe care se bazuia Moab nu i-au fost de niciun ajutor, dar au constituit și cauza judecății care a căzut asupra sa (v. 7). Lui Moab îi lipsise ceva esențial și, oricât de surprinzător ar părea, acestea erau ... încercările. Vinul nou trebuie trecut mai întâi dintr-un butoi în altul, până ajunge «să-și piardă din tărie», să-și aibă, puțin câte puțin, toate drojdiile depuse. Dar Moab nu suferise niciodată acest tratament. El fusese „netulburat” „din tinerețea lui” (v. 11; Zaharia 1.15); nu învățase prin împrejurări dificile să se cunoască, la modul de a-și pierde din prostul său gust caracteristic (aceasta este ceea ce va căuta Domnul să facă cu Israel, ducându-l în robie). Domnul știe ce face atunci când ne scutură și ne smulge din comoditatea noastră (Psalmul 119.67). Aceste „turnări” neplăcute dintr-un vas în altul au scopul de a ne face să pierdem de fiecare dată încă puțin din voința proprie, încă puțin din pretențiile noastre, încă puțin din încrederea în noi înșine.

Fiii lui Amon profitaseră cu lașitate de strămutarea celor zece seminții, însușindu-și ținutul lui Gad de cealaltă parte a Iordanului. Printr-o dreaptă răsturnare a situației, după ce îl „moșteniseră” pe nedrept pe Israel, ei vor deveni moștenirea lui (v. 2). Am văzut deja cum Moab batjocoritorul a devenit, la rândul său, obiect al batjocurii (cap. 48.26,27) și este remarcabil să constatăm că judecățile pe care Dumnezeu le trimite sunt adesea în raport cu greșelile comise împotriva altuia. Asemenea lecții, dacă știm să le primim, ne ajută să înțelegem mai bine spre ce înclină Matei 7.2 și 7.12 atunci când ne îndeamnă să nu facem altora ceea ce nu dorim să ni se facă nouă. Ceea ce caracterizează aici Edomul este extrema sa aroganță. Cuibărindu-se precum vulturii în stâncile abrupte și sălbătice ale muntelui Seir (v. 16), poporul acesta se considera invulnerabil. Dumnezeu însă a știut și va ști din nou să-l găsească acolo pentru a-l face să decadă, transformându-i locuința într-un pustiu pentru totdeauna (v. 13 și Obadia 4). Spre deosebire de Moab și de Amon, Domnul, încheind, nu îi face Edomului nicio promisiune că prinșii săi vor fi restaurați, ci, dimpotrivă, le spune că „nu va rămâne niciunul din casa lui Esau!” (Obadia 18; comp. cu cap. 48.47 și 49.6).

După Edom, primul care urmează este Damascul, cu Hamat și cu Arpad, cele mai importante cetăți ale Siriei, apoi Chedar și Hațor, unde locuiau triburi nomade, iar în final aflăm despre sentința împotriva Elamului (Persia), națiune mai depărtată de Israel din punct de vedere geografic, în timp ce toate celelalte îi erau vecine. Dumnezeu este drept. El măsoară cu exactitate pedeapsa fiecăruia dintre aceste popoare, proporțional cu privilegiile avute (Romani 2.6; Daniel 4.35). În cap. 2.10,11, Domnul tocmai îl comparase pe Israel cu Chedarul, trib ignorant care cel puțin a rămas credincios dumnezeilor lui falși, în timp ce poporul Său se depărtase de Dumnezeul cel adevărat. Cu cât mai vinovat era Israelul cel instruit de lege! Să ne amintim – mai ales dacă suntem copii de creștini – acest verset solemn: „Oricui i s-a dat mult i se va cere mult” (Luca 12.48). Toate aceste popoare, ca și Iuda, trebuia să cadă sub puterea lui Nebucadnețar (v. 30) și să devină tot atâtea provincii ale marelui imperiu babilonean. De aceea era un lucru inutil și fără sens din partea iudeilor să se întoarcă spre vecinii lor și să caute adăpost și protecție la ei (Psalmul 60.11). Cum ar fi putut aceia să le vină în ajutor, când nici pe ei nu se puteau salva?

Bârlag al mondenității și al corupției, Babilonul este cea din urmă națiune care trebuie să audă judecata din partea Domnului. Ieremia, pentru că vestise supunerea față de Nebucadnețar, fusese acuzat că le era favorabil caldeenilor, trădându-și propriul popor. Aceste două lungi capitole ale profeției ne arată însă ce îl învățase Dumnezeu cu privire la Babilon. De altfel, El declarase deja că, dacă Domnul Se folosea de Babilon pentru a disciplina pe Iuda, venea și clipa când, la rândul ei, această cetate impunătoare va fi „cercetată” în judecată și transformată în „pustietăți pentru totdeauna” (cap. 25.12-14). Bel Merodac (zeul Marduc) și toți ceilalți idoli aveau să fie nimiciți în chip rușinos împreună cu cei care le slujeau, în timp ce Israel și Iuda nu vor fi deloc „părăsiți de Dumnezeul lor, Domnul oștirilor” (cap. 51.5). Aceste judecăți care urmau să lovească Babilonul le vor deschide, în sfârșit, ochii și inimile captivilor poporului. Versetele 4 și 5 din acest capitol, 50, ne arată lacrimile și smerirea care vor însoți întoarcerea lor la Domnul, premergătoare eliberării lor complete și definitive. Lumea de azi este plină de idoli deșerte care, bineînțeles, vor dispărea odată cu ea. Instruiți de Cuvântul lui Dumnezeu, cum am putea noi să ne legăm de ea? (1 Ioan 5.21).

Un plan principal, cât și unul dezvoltat, al cap. 50 și 51 putem găsi în broșura «Sommaire du Livre de Jérémie», de H.R., pe care o recomandăm spre a fi citită. Cu siguranță, pedepsirea lui Israel prin intermediul caldeenilor răspundea vocii lui Dumnezeu, însă îndârjirea și

cruzimea de care au dat dovadă în executarea pedepsei vor justifica «răzbunarea» căreia Babilonul urmează să-i fie obiectul. În plus, atacându-l pe Israel, Babilonul lupta împotriva Domnului (sf. v. 24; vezi Zaharia 2.8). În special jefuirea și distrugerea templului au constituit un afront personal adus Celui a cărui glorie locuia acolo. Din acest motiv, pedepsirea Babilonului este numită „răzbunarea pentru templul Său” (v. 28 și cap. 51.11). Remarcăm în același timp cum aceste sumbre capitole sunt atât de încărcate de încurajări pentru credincioșii poporului lui Dumnezeu. Domnul, Răscumpărătorul lor, este puternic și va lua în mâini cauza lui Israel, „oaia” Sa „rătăcită”, pentru a o salva din gura leilor care vor să o înghită (v. 17 și 34). Între timp, iertarea Lui va fi șters toate greșelile lor: „Nelegiuirea lui Israel se va căuta și nu va fi; și păcatele lui Iuda, și nu se vor găsi” (v. 20; comp. cu Neemia 23.21).

O mare parte din expresiile acestor capitole sunt reluate în cartea Apocalipsa, unde le vom găsi aplicate la Babilonul viitor. Acesta nu mai este o cetate, ci un mare sistem religios, o contrafacere satanică a Bisericii lui Hristos, care își va lua întregul avânt după răpirea Bisericii. Pe tot parcursul acestei desfășurări a răului, chemarea divină se face auzită în repetate rânduri: „Leșiți din mijlocul lui, poporul Meu!” (cap. 50.8; 51.6,45; Isaia 48.20; Zaharia 2.7; Apocalipsa 18.4). A rămâne în Babilon după condamnarea rostită de Dumnezeu înseamnă, în adevăr, pe de o parte a participa la păcatele lui, iar pe de altă parte, a fi părtaș (sau a te expune) urgiilor ce vor veni asupra lui. Și astăzi Domnul poruncește alor Săi care sunt încă risipiți în diferite medii ale creștinătății mărturisitoare: „Oricine rostește Numele Domnului să se depărteze de nedreptate!” (2 Timotei 2.19). Chiar văzând în jurul lor această nedreptate, unii credincioși socotesc totuși de datoria lor să rămână cu orice preț într-un mediu recunoscut ca fiind rău, cu speranța că, prin influența lor bună, pot contribui la îmbunătățirea lor: prin aceasta, ei se amăgesc cu iluzii și, în același timp, se consideră mai înțelepți decât Cel care i-a îndemnat să iasă (2 Corinteni 6.14-18).

„Aduceți-vă aminte de Domnul în țara îndepărtată și Ierusalimul să fie (lit. „să se suie”) în inima voastră” (v. 50). Nu fără să știe unde va merge era invitată rămășița credincioasă să iasă din mijlocul Babilonului corupt. Pentru a lua această hotărâre curajoasă, ea trebuia mai întâi să fie atrasă de sentimente puternice (Psalmul 137.5,6). În același fel și astăzi, „la El”, la Isus prezent în mijlocul a „doi sau trei” adunați în Numele Său, este invitat cel credincios să iasă afară din tabăra religioasă a mărturie creștine (Evrei 13.13). Sfârșind prezentarea tuturor judecăților Sale, Domnul le semnează cu un nume de temut: „Dumnezeul răsplătirilor” (v. 56). Este însă remarcabil un detaliu, anume că aceste cuvinte ale judecății împotriva Babilonului preced relatarea privind distrugerea Templului din cap. 52. Trebuia ca ruina idolilor Babilonului să fie vestită înainte să fi avut loc efectiv cea a Templului (v. 47 și 52). În felul acesta, nimeni nu va putea gândi că acești idoli sunt în mod real mai puternici decât Dumnezeul lui Israel. Cu șapte ani înainte de luarea Ierusalimului, toate aceste cuvinte trebuia să fie scrise într-o carte, iar cartea, după citirea ei, trebuia cufundată în mijlocul Eufratului prin grija lui Seraia, fratele lui Baruc, ca o dovadă că Babilonul avea să fie înghițit.

Capitolul 52 nu mai face parte din „cuvintele lui Ieremia” (51.64). Asemeni cap. 39, și acest capitol, 52, expune evenimentele care au pus capăt împărăției lui Iuda, reproducând îndeaproape cap. 25 din 2 Împărați. A sunat ceasul judecății. Sunt loviți deodată: Ierusalimul, templul (v. 17-23), împăratul și locuitorii. Cetatea este luată. Zedechia și armata lui caută să o ia la fugă, vrând să scape de încercuirea care îi apasă din nou. Dar nu cu caldeeni aveau ei de-a face, ci cu Dumnezeu. Conducându-l la Ribla, înaintea lui Nebucadnețar, împăratului lui Iuda îi sunt scoși ochii – pedeapsă aplicată vasalilor trădători – și, legat cu lanțuri de aramă, el ia drumul exilului, având să păstreze, din mizerabila sa viață, ca ultimă imagine, doar spectacolul crud al masacrării fiilor săi. O lună mai târziu, comandantul gărzilor revine la Ierusalim pentru a incendia și a demola sistematic cetatea răzvrătită și apoi pentru a face o triere a populației. Versetul 15 amintește de „cei care au fugit” la împăratul Babilonului, ilustrând faptul că au fost printre ei și unii care au dat ascultare cuvintelor lui Ieremia. Aceste lucruri ne sunt scrise (și repetate) nu numai pentru că prezintă interes istoric, ci și pentru a da învățătură sufletelor noastre și pentru a ne avertiza (1 Corinteni 10.11): „Voi deci, preaiubiților, cunoscând mai dinainte aceste lucruri, păziți-vă...” (citiți 2 Petru 3.17,18).

Asistând la jefuirea Casei Domnului, privindu-i pe caldeeni cum sparg și duc cu ei frumoasele și impunătoarele coloane, suntem cuprinși de tristețe gândindu-ne la ce a devenit mărturia lui Israel în mijlocul națiunilor. Dar ce trebuie să fie sentimentele Domnului față de distrugerea casei în care locuia Însuși Numele Său în comparație cu durerea față de ruina Ierusalimului! (citiți 1 Împărați 9.6-9). Ce valoare capătă, prin contrast, promisiunile Domnului pentru biruitorul din Filadelfia! „Pe învingător îl voi face un stâlp în templul Dumnezeului Meu ... și voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu ... și numele Noului Ierusalim ... și Numele Meu cel nou” (Apocalipsa 3.12). Dragi prieteni, odată cu încheierea lecturii acestei cărți a lui Ieremia, să-l cerem Domnului să ne dea harul de a fi printre acești învingători, cu alte cuvinte, să păzim Cuvântul Lui și să nu tăgăduim Numele Lui, până la momentul întoarcerii Lui. Dumnezeu nu îngăduie însă ca această carte să se încheie cu un tablou sumbru. Harul de care a avut parte Ioiachim din partea succesorului lui Nebucadnețar (v. 31-34) este o mărturie despre grija pe care Domnul nu încetează să o aibă față de o firavă rămășiță a poporului Său.

clickbible.org